

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Stockholm, Gernandts Boktr.-Aktieb.

N:r 45 (151)

Fredagen den 7 november 1890.

3:dje årg.

<p>Annonspris: 35 öre pr petitråd (10 stafvelser). För »Platssökande» och »Lediga platser» 25 öre. Utländska annonser 70 öre pr petitråd.</p>	<p>Tidningen kostar endast 1 kr. för kvartalet, med Iduns- Mode- och Mönstertidning 1 kr. 65 öre; postarvodet inberäknadt.</p>	<p>Redaktör och utgivare: FRITHIOF HELLBERG. Träffas å byrån kl. 9-10 Allm. Telef. 61 47.</p>	<p>Utgifningstid: hvarje helgfri fredag. Lösnummerpris: 15 öre (vid kompletteringar).</p>	<p>Byrå: Hamngatan 16, 2½ tr. (midt för Kungsträdgården.) Prenumeration sker i landsorten å post- anstalt, i Stockholm hos redaktionen.</p>
--	--	---	---	--

Georgina Sommelius-Bottero.

Redan en blick på de blida dragen af den kvinna, hvars bild i dag pryder Iduns första sida, skall helt visst hos betraktaren väcka föreställningen om tillvaron af äfven en inre själens skönhet hos den, som bär dessa drag. Att så ock är förhållandet, därom vittnar *Georgina Sommelius-Botteros* hela konstnärsbana, under hvilken hon ofta mäktat höja konstnjutningen till en andaktsfull beundran af det sköna, i hvars tjänst hon med sin sällsynta röst långt utom fosterlandets gränser häfdat den svenska sångens anseende.

Då hon nu med sin make besöker fäderneslandet, anse vi tillfället lämpligt att för Iduns läsarinnor presentera hennes bild.

* * *

Georgina Sommelius-Bottero är född i Styrnäs socken i Ångermanland. Hennes föräldrar äro sågverksegaren F. Sommelius och hans maka i första giftet, född Edström. Redan såsom litet barn visade Georgina en ovanlig musikalisk begåfning, och hennes pianospel väckte musikkännarens för-

våning. Sjutton år gammal kom hon till Stockholm, där hon under framstående lärares ledning idkade pianostudier med den framgång, att hon inom kort vann inträde som elev vid musikkonservatoriet. Här studerade hon nu ett par års tid med nit och ifver till sina lärares — särskildt fröken Thegerströms — fullkomliga belåtenhet. Men Georgina drömde dock aldrig den drömmen att en gång, väl utexaminerad från akademien, få annonsera om pianolektioner i Hernösand eller Örnsköldsvik. Det var teatern, som med underlig makt lockade hennes håg.

Så blef hon en dag af en sjungande väninna tillspord om hon hade röst. Det vet jag ej, blef svaret, ty jag har aldrig försökt att sjunga. — Ack, sådant är bara ett tilltag, menade den frimodiga kamraten. Georgina funderade på saken och gick så en afton dristelig upp till fru Jeanette Jakobson. Hon uppmuntrade vänligt hennes »tilltag» och meddelade henne de första grunderna i sångens konst.

Sedermåra kom Georgina Sommelius under fru

Mitt hem är så ringa, dess dörr är så låg,
men aldrig en kärare boning jag såg
kring hela den grönskande jorden.

Där lefver mitt minne, där föddes mitt hopp,
där lärde jag blicka till himmelen opp
och älska mitt hemland i Norden.

G. R. NYBLÖM.

Stenhammars ledning, och efter flere års tränga studier debuterade hon, på sin berömda lärarinnas tillstyrkan, å K. Stora teatern, om vi ej misstaga oss, år 1878 såsom Margareta i »Faust».

Det syntes nog mången både djärft och anspråksfullt att för ett första offentligt uppträdande välja en så svår och fordrande uppgift, men kritiken måste dock medgifva, att försöket utföll förvånande väl. Hon visade, heter det, en dramatisk lifaktighet, äfven i mimiskt hånseende, som man sällan får skåda hos en nybörjare, en osökt, naturlig uppfattning, insikt och vårdnad samt ett hos en debutant nästan ofattligt lugn. — Och en annan recensent yttrar, bland annat, om samma debut: »Fröken S:ii sätt att sköta rollen och hålla scenen voro förvånande för en nybörjare och tyda på en äfven i detta afseende långt ifrån hvardaglig begåfning. — Debuten kan i sin helhet betraktas såsom ovanligt löfresrik. — På samma gång vi lyckönska den unga sängerskan till denna första, stora framgång, uppmana vi henne att genom fortsatta, allvarliga studier än ytterligare utveckla och förkofra de gåfvor, dem en gifmild försyn med sällspordt rik hand synes hafva tilldelat henne, väl ihågkommande, att af den, som mycket fått, blifver också mycket fordradt» — — —

Och den unga sängerskan lydte uppmaningen. Hon fortsatte ihärdigt sina studier under fru Stenhammars och fru Willmans ledning och blef för en tid fast vid K. Operan, där hon med mycken framgång uppträdde i flere maktpåliggande roller, såsom Margareta i »Faust», Lalla Rookh i operan af samma namn, Susanna i »Figaros bröllop», Anna i »Värmländingarne» m. fl.

Hösten 1881 reste hon jämte sin kamrat från Fredrika Stenhammars skola, fröken Ingeborg Aas — numera Gina Oselio — till Paris, för att under m:me Marchesis ledning fullända sin konstnärliga uppfostran. Den jämförelse mellan Stenhammars och Marchesis skolor, hvilken Georgina Sommelius vid denna tid i bref till släktingar och vänner i Sverige anställer, är icke smickrande för den fransk-tyska sänglärarinnan. Det är det svenska allvaret, grundligheten och oegennyttan, som här ställas emot den franska fäfangan, ytligheten och förvärfsbegäret. — M:me Marchesi har såsom ingen annan förstätt att göra väsen af sig och komma i ropet — voilà tout!

Under sin studietid i Paris sjöng hon under lifligt bifall på Marchesis konserter samt på soarées i högaristokratiska kretsar. Under samma tid erbjöds henne, genom kammarherre Fallest, ett fördelaktigt engagement vid K. Operan i Köbenhavn, hvilket hon dock afslog.

I december 1882 reste Georgina Sommelius — äfven nu i sin trogna kamrat Gina Oselios sällskap och med signor Galetti som impressario — till Italien. Under 1883 uppträdde hon i Padua, Firenze, Spezia och Pisa. I juni 1884 ingick hon äktenskap med den redan då framstående bassångaren Osvaldo Bottero från Milano.

Signor Bottero — till hvars storartade framgångar å vår k. operascen hufvudstadspubliken i dessa dagar varit vittne — tillhör en i Italien högt uppburen konstnärssläkt samt är juris doktor.

På hösten sistnämnda år drog konstnärsparet till Corfu, återkom våren 1885 och sjöng sedan i Genua, Firenze, Pistoia och Siena. Hösten 1887 reste de till Malta, kommo på våren följande år till Napoli, där de uppträdde till våren 1889, då de, engagerade af en amerikansk impressario, reste till Buenos Aires. Under sistlidne vinter har fru Bottero sjungit i Milano, San Remo och Casale.

Ehuru fru Sommelius-Bottero ofta och alltid med stor framgång beträdd konserteribunen, är det dock som dramatisk sängerska, i all synnerhet inom det tragiska facket, hon vunnit sina förnämsta lagrar. Om hennes uppträdande kan i få ord sägas, att hon öfverallt rönt en lysande framgång. Af den italienska pressen att döma, har hon, en publikens förklarade gunstling, alltjämt »dragit fulla hus» och af söderns lifliga barn hyllats ej blott med inropningar och blomstergärder, utan äfven med ovationer, som hos oss, trögare nordbor, sällan komma divor till del. Teaterrecensenterna ha i de mest superlativa ordalag uttryckt sin förtjusning öfver hennes säng och spel, och facktidningarna på musikens område ha enstämmigt förklarat henne vara en konstnärinna af betydande rang.

Till Georgina Botteros framgångar i konsertsalen och på scenen ha ett intagande yttre och ett distingueradt uppträdande säkerligen icke litet bidragit. »Hon är en sympatisk, elegant och förtjusande företeelse», utbrister en af hennes talrika beundrare i la bella Italia.

Fru Bottero har en rik repertoar till sitt förfogande. Hennes förnämsta roller äro Sappho i Pacinis opera med samma namn, Carmen, Mignon och Margareta i »Faust». Den italienska kritiken anser henne vara öfverträffad i dessa stora uppgifter. Hennes repertoar upptager vidare Rosina i »Barberaren», Amneris i »Aida», Judinnan, Leonora samt hufvudpartier i »Mefistofeles», »Salvator Rosa» (af Gomez), »Promessa Sposi» och »Gioconda» (Ponchielli), »Trubaduren», »Nabucco» (Verdi), »Muntra fruarna», »Paul och Virginie», »Valle d'Andorra» m. fl.

* * *

Fru Sommelius-Bottero har, såsom vi sett, på ett både för henne själf och den svenska konsten hedrande sätt infriat de löften, hon genom sitt första uppträdande hade gifvit. Men det är på sydlandsk mark hon hittills skördat sina lagrar. Och när hon ändtligen, gripen af hemlängtan, återvänder till fädernebygden och konstvännen gläder sig åt hoppet att få återse henne på vår främsta scen, trycker sjukdomens tunga börda på den smidiga gestalten och lägger sordin på den mäktiga stämman. — Om något engagement här hemma kan således icke för närvarande blifva tal. Fru Sommelius-Bottero har för att förbättra sin helsa i sommar andats fjällluft i Jämtland; för närvarande befinner hon sig i Stockholm, men till vintern måste hon, liksom andra sängfäglar söka bli-dare luftstreck.

Och nu, mina ärade damer, kunnen i fatta, hvarför Osvaldo Bottero

— — »till Italiens himmel
trår ifrån kalla zoner.»

Erik S—n.

November.

*Den bistre herr November i dag
står invid mitt fönster och vaktar,
jag hör hans isande andedrag,
när snön han skakar ur kappans slag,
och till hans miner jag aktar.
Männ' onda planer han har i sinn'?
— han ville så visst få stiga hit in
och taga sig själf en plats bredvid min.*

*Hans mörka öga jag skymta ser
på lur vid gardinens springa.
Men blif därute, min herre, jag ber,
härinne finns icke rum för er,
mitt låga tak är för ringa.
Så stolt en herre bär nacken i höjd,
här inne går manshög hjüssa böjd
i kärleks ringhet och kärleks fröjd.*

*Kom, Anna, kom — lägg din hand i min
och sätt dig här vid min sida.*

*Vi skåda i flammande brasan in,
din närhets ljufhet fyller mitt sinn',
så ville jag länge bida.*

*Så skola vi bida vintern lång
att möta den nya våren en gång
med blåa sippor och kärlekssäng...*

Johan Nordling.

Om våra rums dekorering.

Af Cecilia Wærn.

Är det en lycka eller olycka, det »stilenigare» eller friare och mer fantastiska mod i fråga om möblering och anordning af våra rum, som på de sista åren börjat göra sig gällande?

Jämför man med närmast föregående generationers i många hem ännu rådande norm för möblering, kan man icke annat än finna längtan efter mer omvexling berättigad. Hvem minns ej, ur Björnsons De Nygifte, den unge mannens förtviflade undran, om det var »mot naturen» att flytta soffan i det gamla svärföräldrahemmet. Huru många af oss hafva icke rönt detsamma och känt både vårt sunda förnuft och vårt skönhetssinne göra uppror mot dessa gammaldags förmak med en stor tung soffa på »soffplatsen», ett stort tungt divansbord skjutet så tätt framför den som möjligt — liksom enkom för att göra hedersplatsen svåråtkomlig och isolerad från allt lättsinnigt umgänge med det

öfriga sällskapet —; kring divansbordet fyra emmastolar, på fönsterposterna två konsolbord, i fönstren stolar, två och två, på ömse sidor om ett »fönsterbord» eller en rosig kruka på kedjehängd skräp-piedestal; prydnaderna f. öfr. representerade af en mer glasrik än vacker krona i taket, breda förgyllda ramar — de inramade konstverken spela en jämförelsevis obetydlig roll — på väggarna och en klumpig — eller spinkig — »atenienne», fullsatt med småsaker, som hvarken äro sköna eller intressanta.

Hvad under om en yngre generation — som ju genom reaktionens naturliga lag alltid har lätt för att plågas af den äldre generationens envisa fördomar — skulle skratta åt det löjliga och finna sig pinad af det stela i denna orubbliga anordning och villigt lyssna till maningarna från det ästetiserande Tyskland och det hemtrefliga England? — Det är ju också onekligen sannt, att våra gamla möbler lika litet tåla vid kritik, när det gäller stilen, som när det gäller anordningen. De voro fula, tunga och obekväma, formerna voro lika klumpiga som stillösa, medan de snidade och fastlimmade, genombrutna bladverksrosetter, hvarmed man älskade att »pryda» soffor skåp och ateniener, icke voro någon fögnad för ögat och ofelbart slogos af vid flyttning och städning. Det är också sannt, att de gamla naturalistiskt storblossiga mattorna, på hvilka man skulle trampa midt i kalken på hvita liljor och anilinröda rosor, voro både förnuftsvidriga och fula. Och det kan icke heller nekas, att de gamla helgröna och mörkbruna rips- eller lastingsgardinerna — alltid af samma färg som möbelöverdraget! — bommade för fönstret, utan att gifva oss någon ersättning i form af mjukt färgspel eller tilltalande draperier. — — — Men det, som kommit i stället, är det så fasligt mycket bättre? Man kunde nästan ha rättighet att vänta det, när man betänker, huru mycket — i populära föredrag, böcker sådana som Falkes, konstindustrimuséer, fackskolor, handarbets- och konstslöjdsföreningar — under de sista åren gjorts för att uppfostra allmänhetens smak och utdana mönsterritare och konsthandverkare, hvilkas alster kunde leda och tillfredsställa den.

Och att mycket blifvit bättre kan väl ingen neka. Vissa missfoster af mattväfvarkonst hafva numera blifvit omöjliga. Den gamla fördomen, att de blanka hvita dörrytor, som vanligen följde med ofvan beskrifna möblering, skulle vara mer »anspråkslösa» än en enkel och stillsam färgstruken dörr, är för längesedan försvunnen. Gardiner fås nu — t. o. m. i landsortsstäder — riktigt vackra, såväl brokigt randiga som ljusa, iväfdade med färger, och mellanljusa. Det är icke svårt att få både bra möbler och smärre saker, som någorlunda tillfredsställa våra anspråk på prydnadsföremål.

Onekliga framsteg hafva ju också gjorts i fråga om möbelgruppering. Man vågar numera ställa möblerna på andra platser än ängsligt längs med väggarna; man anser det icke precis nödvändigt, att borden skola stå och stänga för tillträdet till soffan, eller att »symmetri» — med så vidt möjligt »pendanter» af allting — är den viktigaste af alla hänsyn.

Allt detta är godt och väl. Men hvarför ser man då — när man dock har så mycket att göra vackert med — så sällan, så ytterst sällan ett verkligen vackert rum? — Hvarför — när man kan ha så obegränsad frihet — är det så få af dessa moderna hvardagsrum, som göra ett ledigt, behagfullt och inbjudande intryck?

Det nutida »hemmets härd» är ju förmaket. Och detta borde väl då vara så anordnad, att blott man kom ditin, skulle familjemedlemmarne

frestas att skjuta från sig alla oroande tankar och slå sig ned i ro till arbete och samspråk eller umgänge med en trefflig bok i en lockande läsvrå — medan gästen för ett ögonblick glömde höstrusket eller snögloppet, äflan och kampen utanför och tacksamt njöte af detta ögonblick i oasen af harmoni —

I stället erbjuder ett nutida förmak som oftast anblicken, endera af en tung »stilenlighet», som i fråga om komfort lemna nästan allt öfrigt att önska och t. o. m. öfverträffar den gamla mahognyperiodens produkter. Eller också af ett oroligt, meningslöst virrvarr, som säkert på mer än en haft samma inverkan som på Richard i fru Leffler de Cajanellos sista bok — han som icke fann någon hemtrefnad i sitt eget eleganta hem med moderna fantasimöbler, men väl i sin mammas gamla »horribelt stillösa» förmak, där möblerna stodo stelt uppradade och golfvet var täckt med tredubbla mattor, den ena för att akta den andra. Felet ligger icke, som de äldre ibland vilja påstå, uteslutande hos de »galna ästetiska lärdomarne». Nog ha de en del på sitt samvete. Så har krafvet på »genomförd stil» och det öfvermod, hvarmed möbelsnickare och furnissörer, tack vare lärdomen från slöjdskolan, uppträda gentemot obeslutna och osjälfständiga kunder, gifvit oss bl. a. alla de många möblemangerna i stiltrogen tysk renässans, mörka, dystra, trefnadslösa — lika fiendliga mot all individualitet, allt uttryck af den beboendes personlighet som ovilliga att i sin närhet tåla några af de graciösa småting från lättare och gladare stilarter, hvilka dock ibland, som presenter om ej annat, hitta vägen till de strängaste interiörer. —

Härmed vill jag ej hafva sagt, att jag förmenar någon att möblera sitt förmak i tysk renässans, om han finner, att *det* öfverensstämmer med hans smak och lynne. Ej heller förbiser jag, att hela den tyska renässansen för »de framskjutne» numera är en öfvervunnen ståndpunkt. Men det är dock den stil, som nu varit så länge i ropet, att den hunnit trycka sin prägel på många af våra förmak — och icke kan man väl gärna kalla den för den allra mest lämpliga möbleringsstilen för det *enda* sällskapsrummet i en borgerlig, modern våning! — — —

Likaså ha emancipationen från symmetrivånget, föredömena från ateliererna och den rikliga tillgången på torkade gräs och bric-a-brac ännu ej haft vidare fägnessamma följder. Man frestas nära nog att ge de äldre rätt i deras förtviflan öfver dessa moderna rum, där hvarje bord och soffa står på sned, och där det är hårdt när omöjligt att komma fram öfver golfvet, där borden äro så belamrade med småsaker, att man ej kan lägga från sig en bok eller en tidning, och väggarne fullhängda med stora mattor och små klutar, gräsvippor, säfviskor, bandstumpar och andra dammgömmor.

Det värsta är, att så få af dessa rum äro vackra. En verklig konstnär behöfver absolut frihet i fråga om tygnernas färg, möblernas placering, valet af de dekorativa medel, som skola korrigera brister i kompositionen och ge erforderligt ljus eller mörker i färgen, om han skall komponera ett rum, som gör godt i både ögon och sinne. Kan han därtill disponera öfver några riktigt ädla och stilfulla föremål för att ge värdighet åt kompositionen, så dess bättre — i nödfall kan han vara dem förutan. Det är icke enskildheterna, utan sammansättningen, det är fråga om.

Men just därför borde det väl falla af sig själf, att man icke får ett tilltalande rum endast genom att icke ha två stolar i rummet klädda lika eller genom att dra alla möblerna fram på

golfvet, göra rummet till en kuriösitetsbod och fullklottra väggarna med allt upptänkligt skräp! Hvertill tjänar väl frihet i färgsammansättning, om vi blott fått lappighet, ej glädjande färgharmonier, i st. f. den gamla enformigheten, som dock hade enhet? I anordning, om vi blott fått »det snedas» konventionalism i stället för förut det rakas — med lika liten praktisk eller ästetisk hänsyn till belysning, hemtrefnad och verkligt *ledigt* sällskapslif? I dekoration, när friheten genast urartar till en demagogi, där allt tycker sig godt nog att få en plats på väggen?

Men felet ligger ändå icke hos de ästetiska lärdomarne, endast i det sätt hvarpå dessa missförstås. Under denna jäsnings- och genombröttstid har det varit läran om stiltrohet å ena sidan, om emancipation från den gamla normen å andra, som varit lättast att förstå, och som därför först slagit rot hos allmänheten. I synnerhet som det vid undervisningen af mönsterritare och konstslöjddikare nog hittills varit nödvändigt att ytterst strängt hålla på denna *historiska* stilenlighet. Allt begrepp om verklig stil var ju, hos handverkare och publik, så borta, att det enda sättet att återinplanta det i medvetandet nog varit att låta en eller par generationer genomgå en sträng uppfostran hos de historiska, konsekventa stilarna — numera, tack vare det återvåkade konsthistoriska intresset, grundligt kända och genomstuderade.

Men nu tycker man, att det kan vara på tiden för den bildade allmänheten att frigöra sig från dessa de döda stilarnes och de ensidiga handverkarnes ledband — liksom att låta bli att flyga till den motsatta ytterligheten af planlöst, oroligt godtycke. Det ligger ett hopp för framtiden däri, att dessa båda rörelser — fordran på mera stil och på mera frihet — inträffat samtidigt. Mätte de snart börja att korrigera hvarandra! — Man kan gärna fortsätta att på föreläsningar och museer lära sig, hvad som visat sig vara vackert eller fult, stilfullt eller dumt, blott man sedan ej vill stänga in sig i en historisk omgifning, hvars livsvilkor f. öfr. man hvarken kan eller vill reproducera. Äfvenledes kan man, ja, bör man möblera sina rum, som man själf vill och behagar. Men man skall göra sig reda *hvarför*. Först och främst skall platsen för hvarje möbel ha en eller annan mening och rummet i dess helhet vara beräknadt på *trefnad*. Vill man sedan läsa sig till möbleringskonst, så skulle litet ordentlig form, eller färglära icke skada. Men framförallt skall man lyssna till de allvarliga »ästetiska lärdomar», som nog predikats under alla dessa år, men hittills mest varit som sådden på hälleberget — kärnan i all ästetisk lärdom, gammal eller ny, akademisk eller artistisk. Den nämligen att hvarje föremål, hvilket ingår i vår kultur, hvilket vi bebo eller bruka och hafva inför våra ögon, kan göras till en konstskapelse — som skickar välgörande ljusstrålar till vår näthinna och bär vittne om en kärleksfullt genomförd tanke.

Och hvad finnes det väl för tanke, som är innehållsrikare, och som borde vara mer inbjudande och stimulerande till skapande verksamhet, än tanken på ett hem? — Men det är sannt: för att skapa ett hem och ej blott köpa möblemang till en våning fordras både eftertanke och själfständighet.

Sen till, att *Idun med Modetidning* finnes hos alla edra bekanta!

Utgången af Iduns stora pristäfling.

Efter ett långvarigt, besvärligt och ansvarsfullt samarbete mellan Redaktionen och de ärade prisdomare, som vid bedömandet ställt sin bepröfvade erfarenhet till densammans hjälp, ha vi i dag glädjen att för de deltagande och samtliga våra intresserade läsarinor kunna tillkännagifva det slutliga resultatet.

Det första och största priset å:

Femhundra (500) kronor,

utfäst för den bästa och mest underhållande följetong med ett omfång af minst 40 af våra vanliga textspalter, tilldelades skriften:

"Gösta Berlings saga",

berättelse från det gamla Vermland, och befanns vid namnsedelns brytande densammans författarinna vara

SELMA LAGERLÖF, Landskrona.

De vid bedömandet af denna grupp af prisskrifter fungerande prisdomarne, skriftställarne hrr J. Björklund, Georg Norden-svan och Birger Schöldström, uttalade samfäldt sitt synnerliga erkännande af denna skrifts ovanliga litterära förtjänster, som ställa den långt framför, ej blott alla medtäflande, utan ock det mesta af hvad inhemsk litteratur på länge haft att erbjuda.

Särskilda omständigheter — bland dessa ej minst vår omsorg om, att verkan af det framstående arbetet ej måtte lida af den vanliga följetongsstyckningen — föranleda emellertid Redaktionen att i samladt helt söka bringa det till vår läsekrets, och skola vi därför träffa särskilda anordningar, om hvilka vi framdeles snarast närmare komma att meddela.

Såsom närmast i förtjänst bland de täflande följetongerna tillerkändes ett extra pris å:

Sjuttiofem (75) kronor

(om detta se vidare här nedan) åt

"Rikedom", novell,

hvars namnsedel vid brytandet befanns innehålla mottot: »Fattigdom och rikedom gif mig icke», och eger förf. att snarast möjligt för utfående af priset gifva sig för Redaktionen tillkänna.

En tredje skrift inom denna grupp, berättelsen **"Fågeln Fenix"**, tilldömdes för sina erkännansvärda egenskaper **hedersamt omnämmande**, och förbehåller Redaktionen sig rätt att, efter slutadt aftal med förf., använda den för sina spalter. Namnsedelns innehöll endast följande motto:

"Hvad åren kunna gifva, ack hur ringa är det mot hvad som sköfadt blir af åren. Om guld, om åra någon gång de bringa, sker det väl oftast att förgylla bären."

Samme hrr prisdomare afgjorde äfvenledes öfver följande tvänne grupper:

För den bästa, kortare skiss eller berättelse om 3 af Iduns spalter.

Det här utfästa priset å:

Sjuttiofem (75) kronor

tilldömdes skissen:

"Ett par handskar".

Namnsedelns utvisade, att densamma till författarinna eger

fru VILMA LINDHÉ, Göteborg,

en för våra läsarinor förut välkänd och helt visst högt uppskattad penna.

Hedersamt omnämmande tillerkändes följande tre skisser: **"Ur spåret"**, af **Richard Melander**, ett inom modern svensk vitterhet skattadt namn, **"Ett minne"**, af signaturen **Tempora passata** samt **"Zam"**, en konstnärshistoria, af märket **"Henry Bue"**, och förbehålla vi oss äfven härvidlag företrädesrätt att till vår läsekrets' förmån använda de omnämnda uppsatserna.

Det för gruppen: 3 de bästa poem utfästa priset å 75 kronor ansågo sig prisdomarne ej kunna tillerkänna någon af de täflande, då intet af synnerlig förtjänst här presterats, hvarför, som ofvan framgått, detta pris öfverflyttats till ett extra pris åt följetongsberättelsen »Rikedom».

Enstaka poem ur de tre samlingar, som inledas med de respektive dikterna: **"Fru Ulrika"**, **"Kung Erik"** och **"Några gyllene regler"**, ansågos emellertid förtjänta af erkännande, och hoppas vi framdeles få meddela prof däraf i vår tidning.

Vid bedömandet af gruppen:

Den yppersta uppsats i ämne rörande kvinnan eller hemmet på högst 5 af våra spalter

ha skriftställarinnorna, fruarna **Mathilda Langlet** och **Eva Vigström (Ave)** godhetsfullt bistått Redaktionen, och tilldömdes det utfästa priset

Sjuttiofem (75) kronor

åt uppsatsen:

"Barnet är mannens fader",

hvilken vid namnsedelns öppnande befanns vara författad af

fru HANNA KAMKE, Stockholm,

en ej heller för Iduns läsarinor obekant skriftställarinna.

För verkligt gedigna förtjänster omnämes vidare med erkännande å denna afdelning uppsatsen **"Om hemmet"**, författad, enligt namnsedelns, af kyrkoherden **J. A. Annell, Ringarum**.

Till sist har Redaktionen bland den ymniga mängden af insända täflingsskrifter å sista gruppen:

Den bästa förslagslista, omfattande namn på 20 kvinnor, lämpliga och värda att porträtteras i Idun,

tillerkänt priset,

Tjugufem (25) kronor

åt fru EBBA LARSSON, Lund,

hvilken insända lista genom rikhaltighet, väl valda namn och — där så lämpligt syntes — god motivering framstätt framför de öfriga.

Ett erkännande omnämmande lemnas därjämte signaturen **"Maria Amalias"** förslagslista.

Stockholm den 4 november 1890.

REDAKTIONEN.

Siesta.

En stämningsbild

af *Elisabeth Kuylensstierna*.

Det regnade; stora, ledsamma droppar trillade som tunga tårar ned för rutorna och smälde mot fönsterblecket.

Fastrarna sofvo middag.

Faster Anna låg på salssoffan och drog korta, lustiga små andetag: puh, puh.

Faster Sofia satt i sin stol in' i sängkammaren. Hon såg mycket bestämd och allvarlig ut, till och med när hon sof.

Edith gäspade ett litet tag. Förmaket var ett trist rum och den lilla, obetydliga bakgatan odräglig! Och ändå såg hon ut, ifrigare än om hon väntat att få se ett kungligt krönings-tåg draga förbi, men det var bara för att inte somna. Så gäspade hon ett litet tag till och tittade sedan efter, om det inte syntes någon människa i det stora stenhuset midt emot.

Tre pojkar gräfdde kanaler i rännstenen och grälade om hvilken båt, som först skulle få gå från Amerika; det kunde inte komma i fråga mer än en, ty floden var för smal för två.

Magasinet var tomt, så när som på den låghalte egaren. Han gick fram och tillbaka och såg efter sina kunder.

Kanske var karlen magnetiskt anlagd, ty en liten flicka kom traskande i regnet och skulle köpa grädd i en gul porslinsmugg.

I tredje våningen satt en gammal gråhårig fru och smekte en spräcklig katt med rött halsband.

Hå hå, ja ja. Man kunde bli gråtfärdig. Inte »ett dugg livvad», och det var ändå söndag!

Hon tittade ut igen på det där gamla, träkiga stenhuset.

I första och andra våningen såg det bedröfligt obebodt ut, och stora hvita lappar, »att hyra», voro uppsatta i fönstren.

Edith vände, halft förtviflad, åno sin uppmärksamhet på den uppslagna tyska grammatikan, som låg på bordet framför henne, och började halfhögt läsa: »nominativ der Vater, genitiv des Vaters, dativ dem Vater, ackusativ den Vater; pluralis die Väter — nej, nu var det aldeles omöjligt längre!

Ingen människa kunde väl vara så obillig och begära, att man skulle lära sig lexorna till måndagen!

Då var för resten »Sprätten» så sömnuig själf! Adjö med den! Hon förpassade utan vidare den stackars ledbrutna grammatikan i en vrå och tog i brist på bättre, fatt i visitkortskorgen. Hon hällde ut alla visitkortet på bordet, blåste bort dammet ur korgen och började ordna dem.

Men det var snart gjordt, och fastrarna sofvo, ännu! Då måste hon sitta där tyst och stilla. Om det bara hade funnits någon antaglig bok; en stilig roman! Att vara femton år och bara ha läst fyra romanböcker, och det var Mellins gamla historiska noveller till!

Edith kände sig riktigt genombedröfvad.

Allting sof!

Salsklockan hade stannat. Moppe sof, och fastrarna sofvo!

Det var väl den värsta ovana man kunde taga sig till att sofva middag!

Edith suckade, så att de ljusa gardinerna fläktade af luftdraget.

Skrika ett tag, riktigt hårdt, vore nog det bästa medlet, men då vankades det ingenting godt i kväll, och det ville då Edith ha.

Om det bara hade funnits någon att sällskapa med!

Edith fick en idé, som hon skyndade att verkställa.

Hon plockade alla porträtten ur det stora familjealbumet, satte upp böckerna, som lågo på divansbordet, så att de kunde stå själva, lutade fotografierna emot dem och började föra en liflig konversation med sina gäster från en förgången tid.

Damer i krinolin och herrar i spännbalsduk resonerade om ångspårvagn och hiss med sällsynt siareförmåga.

»Vädet är just ej inbjudande, men jag förmodar herrskapet har åkt», sade värdinnan artig och lyssnade uppmärksamt till svaret, innan hon yttrade något vidare.

Slutligen blef det riktigt animeradt.

Värdinnan ordnade till och med om salongen en smula, men då föllo tvänne af sofforna — representerade af Runebergs arbeten i praktband — omkull, och herrskapen kommo helt hastigt med afvisidan upp.

Edith brast i ett så hejdlöst skratt att faster Sofie vaknade och kom in med härklädseln sneddragen.

»Hvad för du för ett förskräckligt väsen, kära barn?»

Edith stod där alldeles häpen.

»Jag bara ordnade korten i albumet», sade hon försagd.

»Inte behöfver man väl hamsa och slamsa så där för det. En stor fullväxt flicka, som du, ska väl litet tänka sig för. Inte går det där an.»

»Snälla faster förlåt, men det är den där ohängda sönda's fel», sade Edith otåligt.

»Hva', hva' sa' du? — ohängda! — hva' är det för pöbeluttryck? Lofva mig, kära Edith, att det är sista gången jag får höra något så simpelt. Jag begriper dig inte! Du måste vara litet hyfsad; hörde du?»

»Jag ska' inte säga så mer, men — det var ändå sönda's fel». Det sista sades helt tyst.

Nu kom faster Anna också.

»Jag tror, att jag slumrade till några minuter», sade hon.

»Roliga minuter», tänkte Edith, »de räckte då minst en hel timme.»

»Åh ja, nog får du sofva», sade faster Sofie hvasst, »värre är det med mig. Jag sofver då inte en blund på hela natten, ännu mindre på dagen.»

»Det var väl märkvärdigt.» Faster Anna snörpte på munnen.

Edith skyndade sig att plocka in fotografierna.

»Märkvärdigt, ja, det är inte märkvärdigare än så, att när man är sjuk och klen, så får man ingen ro. Jag har nog varit frisk och ung, jag också, i min dar, men det är så det: tiden går och vi med tiden.» En djup suck bekräftade detta sista tänkvärda faktum, innan faster Sofie fortsatte att småprata.

»Ja, det är för svårt med det här regnet», sade hon, »jag känner det i mina ben. Edith, tag fram pallen åt mig! Oj, oj, oj!» och faster Sofie sjönk ned i den bekväma länstolen.

Faster Anna satte sig i soffan.

»Det ringer!» ropade Edith plötsligt och rusade ut.

»Edith, Edith, passar det att springa så där», frågade faster Sofie, när hon kom igen. »Karin kunde ju öppna.»

Så blef det en liten paus, ämnad att inskärpa lärdomen i Ediths ostyriga hufvud.

Sedan frågade hon värdigt: »Hvem var det?»

»En tiggare», sade Edith litet snopen.

Hon satte sig tyst i ett hörn och såg »stuckad ut». För att ändå ha någon sysselsättning, började hon plocka och peta på ett litet hål på klädningsärmen. Först kände hon efter om

fodret var helt. Så drog hon varligt ur en tråd och så ännu en. Sedan skulle hon känna efter, om det hade blifvit större. »Ja, visst, ni!» nu fick hon in två fingrar. Jo, nu skulle hon få, när lampan tändes och fastrarna fingo syn på det. De talade om slakten och tiden gick dödande långsamt framåt, tyckte Edith.

»Om Edith vore road af arbete och huslighet, som flickorna voro i vår ungdom, så sluppe du sitta där och leds», sade faster Anna.

»Ja, det tror jag, det», inföll faster Sofie, »om ungdomen nu för tiden vore som förr. Vi hade alltid vårt arbete och tänkte aldrig på att ha tråkigt. Minns du, så vackra arbeten vi hade?»

»Ja, kommer du ihåg den där spetskragen jag virkade åt tant Malena. Jag tror, det var sjuttionummers tråd. Åh, ett sådant arbete.»

»Kära Anna, nu missminner du dig alldeles. Det var jag, som virkade den.»

»Jaså, ja, jag hade väl inga arbeten, jag!»

»Men, det har jag ju aldrig sagt; du är så häftig också.»

»Kanske jag kunde hjälpa Karin något i köket», undrade Edith helt ödmjukt. Hon tyckte mycket om praktisk huslighet a. v. s. att smaka af rätterna.

»Åh nej, det behöfs inte. Plättar får du, när bordet blir serveradt.»

Edith kände sig het om öronen, öfver att hennes plan var genomskådad, och föresatte sig, att inte äta en enda plätt, när de kommo på bordet.

Ifrån köket hördes då och då ett svagt fräsande, när smeten lades i pannan, men ännu dröjde det en god stund, innan de skulle få äta.

Klockan hade inte slagit sju ännu.

Edith hade ju i alla fall bestämt sig för att inte äta, men kanske, advocerade hon nu, om fastrarna både mycket och plättarne voro riktigt hårda.

»Sofver du, barn lilla?» frågade faster Sofie nyfiket.

»Neej», sade Edith långdraget.

Och så blef det alldeles tyst därinne.

Länstolen knäppte till en och annan gång, när faster rörde på sig; det var allt.

Edith kände, att hon skulle somna — riktigt säkert ändå.

Ögonen föllo igen, och hon nickade till ett litet tag.

Det skymde, och regnet slog oafbrutet ett söfvande: godnatt, godnatt på fönsterrutorna.

Iduns julklappsbar.

Idun öppnar i dag sin julklappsbar för året och inbjuder alla sina ärade läsarinor till talrika besök. Bazaren innehåller endast af dem själfva insända handarbeten och artiklar, och hvar och en eger rätt att utan afgift se sig till godo, så långt lagret möjligen kan förslå.

Eller — för att ej längre tala i bilder — vi börja i detta nr införandet af de till den anordnade pristäffingen insända beskrifningarna på julklappshandarbeten. Vi hoppas, att förrådet inrymmer många nyheter, och att goda idéer och uppslag för våra julklappsbekymrade damer därur skola erbjuda sig i riklig mängd.

Ännu — därom äro vi vissa — finnas många af våra läsarinor, som skulle kunna insända goda bidrag, och hoppas vi, att dessa efterhand ihågkomma bazaren med nödig tillökning. Allt, hvad som under november må-

nad ingår, eger rätt deltaga i täffingen om priset.

Redaktionen har naturligt nog bland hopen af insända beskrifningar svårt att afgöra, hvilken är den bästa och därmed har förtjänat priset. Vi ha därför beslutit efter hand meddela dem samtliga i numrerad följd och komma framdeles, då våra ärade läsarinor väl praktiskt pröfvat, en den ena, en den andra, att vädja till deras sakkunniga omdöme och utslag.

Och så börja vi genast vandringen genom bazaren.

* * *

I. Broderad duk att ordna knifvar och gafflar på, då gående supé eller middag serveras. Duken lägges tvärs öfver bordet, den skall vara 50 cm bred och lika lång som matbordet är bredt. Den förfärdigas af hvit bomullssatin eller linnestramalj, i förra fallet languetterad i små taggar med kulört bomullsgarn, i senare utfransad. Midt på duken lägges ett 8 cm bredt motveck, på hvilket en blomsterranka broderas i plattsöm eller med stjälkstyg. Knifvarne och gafflarne ordnas på båda sidor om och med spetsarne instuckna under motvecket.

Olga Plate.

*

II. Infattning till pulpetalmanack. Man förfärdigar tvänne hörn af kulört kläde, hvilka utpikeras inåt suppapperet. I öfra hörnet af almanackens venstra sida placeras det ena, det andra i nedra hörnet af högra sidan samt förlänges, bildande en 6 cm lång remsa, löpande utefter hela högra sidan. Det förra prydes af ett i ljusgult skinn utskuret monogram i drakstil, fastlanguetteradt med silke på klädet, det senare med en äfven i skinn utskuren och på samma sätt fastsydd drakslinga. Vill man i dragslingan anbringa något emblem, häntydande på den befattning mottagaren af julgåfvan innehar, är detta mycket lämpligt. Båda klädeshörnen fastlimmas slutligen vid det på almanackens baksida befintliga pappet, som till sist öfverklistras med svart marmorert papper.

Olga Plate.

*

III. Brödväska på matbordet att lägga bröd uti vid hvarje kuvert. För att erhålla den rätta faconen, tager man tvänne hvita kvadratformiga linnelappar, hvilkas sidor äro 15 cm långa, betecknar dess hörn med bokstäfverna a, b, c, d, drager en båge från bokstafven a till c, att bågens högsta höjd från bokstafven b till d är 15 cm. Båda lapparnas bågar ullanguetteras i små taggar. Innanför dessa utsys en kvist eller ornament med kulört linne garn. Härefter läggas båda lapparne med rätsidorna emot hvarandra samt languetteras tillsammans med rak languet utmed de raka sidorna, därpå nedvikes den ena lappens båge, och brödet stoppas uti den uppkomna väskan.

Olga Plate.

*

IV. Pappersknif i form af en smal skosula med svängd, hög klack. Den göres af valnöt, som sedan poleras svart, vidare utsiras ett mönster utmed kanterna, hvarigenom den ljusa valnöten framträder och gör stor effekt.

Olga Plate.

*

V. Restäcke att användas äfven såsom slummerkudde. Till detta täcke tagas två stycken mjuk cloth, hvardera 1 mtr långt och $\frac{1}{2}$ mtr bredt. Dessa sammansys på en lång- och båda kortsidorna, hvarefter man med 8 cm mellanrum maskinstickar ränder på tvären. Mellanrummen fyllas med dun, och långsidan tillsys. På yttersidan öfverklädes detta bolster med yllestramalj, hvarpå förut broderats något lämpligt mönster. Kring bolstret anbringas en tjock ylle snodd, af hvilken på kortsidorna göras två öglor till handtag. För att kunna använda täcket till kudde, rullar man samman det och knyter om den då bildade rullen medels tvänne sidenband, som äro fästade 5 cm från hvardera hörnet på en af kortsidorna. Banden knyts till rosetter, då bolstret användes såsom täcke.

Jentis.

*

VI. **Pall.** Stommen till pallen utgöres af en rund träskifva af 30 cm genomskärning, med en halfklotformad, stoppad dyna. Dynan öfverklädes med mörk domestik och i midten fastsättes en öfvervirkad ring till handtag. — Pallen, som skall föreställa en mossstufva, är sammansatt af stickade ullgarnsremсор i omväxlande gröna och bruna schatteringar. Till remsorna upplägges 10 maskor, och stickningen utföres i fram och tillbaka-gående hvarf med räta maskor, till längder som variera emellan 5, 7 och 9 cm. Sedan remsorna äro stickade, fuktas och pressas de hårdt, ena kanten på remsans långsida afklippes, och rispas sedan remsan upp (från sidan) så långt, att den ena kanten bildar stad till fransen. Fransarnes påfästning börjas uppför och går i en spiralformig ring med 2 till 3 cm mellanrum, ända ned till dess hela pallen är fullkomligt täckt.

Myran.

VII. **Näsdusetui.** Två tjocka pappskifvor, 20 cm i fyrkant, utgöra grundformen till etuiet. Dessa skifvor beklädas på insidorna med hvit atlas, som underlägges med vadd och madrasserar med små öfverklädda knappar. Yttersidorna beklädas med ljusblå atlas, rundt omkring kanten sättes ett blått bandrysch och innanför i midten ett litet broderi på ljusgrått kläde. Båda skifvorna sammanhållas med två blåa sidenrosetter.

Atting.

VIII. **Bordmattor.** Af groft bommulsgarn virkar man 7 temligen stora stjärnor, sammansyr de 6 i en rundel med den 7:de i midten. Doppar denna matta i draglim, och när detta torkat, fernissar eller bestryker man den med brun oljefärg. En billig och välkommen julklapp till mamma.

Atting.

IX. **Stick- eller sykorg på fot.** Man köper 4 st. s. k. mattklappare af flätad rotting å 50 öre i korghandel eller bosättningsmagasin, ställer de 4 skaften i kors och sammanbinder dem hårdt, just där de mötas. Sedan bindas själva klapparne också väl ihop, bredvid hvarandra, så att det hela bildar en stående korg. Monteras inuti med rykad påse af fint ylle eller atlas. Öfver hvarje sammanbindning sätts vackra kordonger med knippor af yllebollar i någon harmonierande färg.

Lotta.

X. **Pappstrut såsom papperskorg.** 60 cm grått papp i fyrkant anskaffas, afklippes i ena hörnet till 9 cm, målas med stora, paranta blommor, blad eller kvistar, både ut- och invändigt — helst med bronsfärger och så, att stjärkorne komma mot det afklippta hörnet. Struten sammansöres med en olivgrön, guldblandad fin yllekordong och slutar nertill med tvänne stora pomponer i samma färg. I öfre kanten utåt fastsättes med fisklim (Syndetikon) en snij eller yllebård, som vid hopsnörningen hopsättes med en rosett i högröda atlasband och olivgröna pomponer. I öfversta hörnet, på insidan, äfven en dylik rosett, dock försedd med ögla eller bandända, så att struten med lätthet kan hängas upp på eller bredvid ett skrifbords-hörn.

Lotta.

XI. »En skärf till Iduns skollofskoloni.» Jag är öfvertygad om, att hvar och en vill med sin lilla skärf bidraga till insamling åt Iduns skollofskoloni till nästa sommar. Men kanhända många tycka, att deras gåfva är för ringa att lemnas ofentligt, och åt sådana kan beredas tillfälle att göra godt i tysthet. För detta ändamål har jag förfärdigat små sparbössor med inskriptionen: »En skärf till Iduns skollofskoloni». Till en del har jag använt medelstora kakaoburkar, som jag låtit förkorta till hälften, och i hvilkas lock anbringats ett hål så stort, att en femöring med lätthet kan nedsläppas därigenom. En sådan burk har jag målat svart, med inskription i guld, och sedan fernissat densamma. En annan har jag öfverklädt med mattgul kartonnage, hvarpå jag sytt inskriptionen med blå emaljparlor. Till andra åter har jag använt små pappaskar, hvilka jag öfverklädt med plyschrer och broderat inskriptionen med silke i passande färger. Dessa så lätt åstadkomna sparbössor äro ämnade till julpresenter. Och hoppas jag, att många af Iduns läsarinor för den goda sakens skull ville följa mitt exempel.

(Forts.)

Hvad klär en rödhårig?

Gizian brukade likna rödt hår vid en helgon-gloria eller en guldkrone, och ett besök i ett tafvelgalleri visar oss, att han ej var den ende konstnär, för hvilken de rödhåriga syntes i så poetisk dager. Rödhåriga damer frambringa ett mycket angenämt intryck, så snart de förstå att kläda sig smakfullt. Framför allt böra de egna särskild omsorg åt sitt hår, hvilket bör ordnas så ledigt som möjligt och aldrig bestrykas med pomada eller olja. Allt efter som det bäst passar till ansiktet bör håret vara vågigt eller krusigt; låt åtdragning och släta linier såväl som stelt nedfallande testar undviker man lika sorgfälligt som valet af en färg, som ogynnsamt framhåller hårets egen. Bäst tar sig rödt hår ut mot svart, sälbrunt, oliv, grågrönt och hvitt. Svart kläder alla och kompletterar alla färger utom brunt. Sälbrunt såsom mörkaste färgton, rödt hår såsom den ljusaste, jacka och klädningens garnityr såsom en öfvergång i ljusare brunt verka öfverraskande gynnsamt. Blått borde endast väljas i ljusare nyanser, emedan det eljes inverkar ogynnsamt på ögonens färg (de flesta rödhåriga ha blå ögon). Skiljer man mörkare blått genom en rik vit eller cremefärgad spetsgarnering kring halsen från ansiktet, framhålls hårfärgen. Grönt måste behandlas på samma sätt, för att kindernas röda färg ej skall framstå för lifligt. Rödt och skärt äro ej klädsamma för rödhåriga med liflig ansiktsfärg. Veronese framställer emellertid en rödhårig patriciska i matt skarlakansröd, uringad dräkt; på Makarts »Sommar» framstår upplöst rödt hår präktigt mot ett rödt draperi, som låter den hvita ansiktshuden endast så mycket klarare framträda. En annan rödhårig på samma tafla här en dräkt af mörkaste rödbrunt. Munkaczy låter upplöst rödt hår fladdra på en grön klädning; egarinnaans ansikte är mycket blekt. Pärll- och silfverprydnader äro gynnsammare för rödt hår än guld.

Iduns månadsrevy.

Valrörelsens vågor, som nyss gingo så högt, hafva lagt sig, och allt vänder åter till sitt gamla, lugna skick. Vårt tröga folk har haft en af sina hetsigheter, sådan den nu kroniskt återkommer hvart tredje år på sensommar, i kraft af gällande riksdagsordnings föreskrifter om val till andra kammaren. Men nu skönjas blott några dyningar, där stridens böljor brusade som häftigast. Endast här och där försöker man efter gammal öflig, om ock ej så särdeles loflig partised, att taga heder och ära af någon framstående politiker, hvars växande inflytande man på sådant sätt vill stäcka.

Ej ens valkrånglet, som för tre år sedan firade så lysande triumfer, står i år uti något nämnvärdt flor. Inga 11,58 att göra revolution med, inga Sandbackshistorier, icke så mycket som en Tufve Tufveson i Luhr en gång. Det är den där ädla konsten att vränga lag som på en gång helt och hållet dött ut i vårt kära fädernesland. Den valtragedi i den högre stilen, som bildade efterspelet till 1887 års riksdagsval för Stockholm, har i år funnit sin motsvarighet i en högligen oskyldig valkomedi, som i all stillhet afslutades med, att den klagande själf gick upp och tog tillbaka sina papper, sedan ingen brytt sig om att svara ett ord på dem. I Göteborg, det är sant, hade man försökt sig på att få till stånd en röstkassering i allra största skala, som skulle slopa två eller tre tusen röster och låta ett par tjog sätta till stadens tio riksdagsmän. Men äfven denna stort anlagda plan synes på god väg att gå om intet.

Under tiden ha vi haft ett par viktiga befordrings-mål att fundera på; och allmänheten har med största ifver tagit parti i den redan afgjorda frågan om chefsplatsen i riksbiblioteket eller den ännu alltid sväfvande om en tillsättning af en professor vid Karolinska institutet. I den sistnämnda kämpa partiet Nordenson och partiet Vidmark, som om hela Sveriges välfärd hängde på, huru professuren i fråga skall tillsättas. Och profanum vulgus, som icke förstår sig på saken, tänker i sitt stilla sinne, att det är visst aldrig värdt att tala så illa om politiska val med ty ätföljande intriger och annat mer, när så starka saker kunna förekomma vid besättandet af viktiga statsämbeten. Men det aktar sig nog profanum vulgus att säga högt.

Och så har Stockholms stads folkskoleöfverstyrelse fått baklexa af kongl. ecklesiastikdepartemen-

tet. (I förbigående sagdt, tyckes det framför allt vara inom skolvärlden som vederbörande ha förkärlek för namn, så långa, att de på papperet taga sig ut som järnvägståg). Det unga Stockholm skall härefter som hittills utan nåd och försökning plugga i sig hela långkatekesen. från begynnelsen allt intill ändan. Det hjälper icke att magistrarne själve protesterar af all makt, det hjälper icke, att tre af öfverstyrelsens aneddaste och dugligaste medlemmar, däribland hufvudstadens kyrkliga styrelses öfverhufvud, taga afsked och gå sin väg, — katekesen skall pluggas in, rättleds eller baklänges, och därmed punkt.

* * *

I vårt tyska grannland var den 1 oktober en betydelsefull dag. Den undantagslag mot socialisterna, som Bismarck 1878 genomdref och som allt sedan dess egt bestånd, upphörde då att vara gällande. Den hade tillkommit under intrycket af den allmänna harmen öfver de upprejade attentat som mot den gamle vördade kejsar Wilhelm förfövades af misslyckade existenser med en viss socialistisk anstrykning. Men den har icke mäktat hindra, utan fast hellre främjat de tyske socialisternas tillväxt från ett par hundra tusen valmän till halfannan million, från en liten, men bulersam fraktion till ett stort, om mål och medel medvetet politiskt parti. Och nu, då den unge kejsar Wilhelm skall experimentera med återupplifvande af den upplysta despotismens kejsardöme och dess valspråk: »Allt för, men intet genom folket» — nu måste försoningens och förtroendets politik inledas med uppoffrandet af den maktlösa och gagnlösa socialistlagen. Och socialisterna tacka för god mening och försumma ingalunda att begagna sig af det erbjudna tillfället att organisera sig i öppen dag. Men huru vida de därmed skola låta förvandla sig i ett underdånigt regeringsparti, eller ens till Hans Majestäts allra trognaste opposition, det står ännu till att se. Vi tvifla för vår del.

Gamle fältmarskalk Moltke har, liksom sin hänsöfne krigsherre kejsar Wilhelm, glörovdigst i äminnelse, fått upplefva sin nitioåriga födelsedag. Vår tid är gubbarnes tid, intet föregående sekel har att uppvisa så många lifskraftige åldringar, som med stark hand gripit in i världshändelsernas gång; och särskildt tyckas de germaniska segerherrarne vilja återupplifva minnet af den nordiska sagans kämpar, som lefde och stridde tre mansåldrar. Den gamles hedersdag var ock en högtidsdag för hela det folk han hjälpt till att göra stort och mäktigt, och det förkunnades på förhand, att kejsar Wilhelm ämnade hedra honom så, som ännu ingen undersäte blifvit hedrad. Den sällsynta hedersbetygelsen bestod däruti, att kejsaren lät uppställa sitt gardes fanor i Moltkes arbetsrum, en förmånsrätt, som eljes uteslutande lär tillkomma kejsaren allena. Vi stackars civile »fiskar», som icke förstå oss på slika saker, ha litet svårt att återhålla en jämförelse med Gustaf IV Adolf, som kläde sig i Karl XII:s stöflar, för att upplifva finska härens mod. Men hvem vet, — kanske är detta kejsarliga sätt att belöna en nutida motsvarighet mot den krans, hvarmed segervinnarne vid de olympiska spelen i det fria Hellas prydde sina hjässor. Så kunna tider och seder vexla, — men så äro våra dagars preussare också inga hellener.

I Portugal jäser och sjuder det. I många Herrens hundra år har detta land gjort anspråk på höghet öfver stora sträckor af de svartes världsdal, utan att det gjort det minsta grand för dess vinnande åt kulturen. Men vår realistiska tid erkänner icke ett besittningstagande, som ej varit effektivt, och så kommer John Bull och vill lägga sin breda näfve på det portugisiska Afrika, där hans köpmän och fabrikanter kunde göra sig ett godt business genom att lura på de fattige negererna allehanda kasserade skräpvaror, som de civiliserade folken äro allför sluga att vilja köpa. Men då skall man se att det blef ett lif i det gamla Portugal. Dess herskare bär ännu i dag titeln konung af Indien och Etiopien, och för att bevara skenet af förgångna tidens förspilda storhet är Portugals folk hugadt att kämpa till sista man. Då konungen ej med nog kraft häfdade sitt rikets ställning mot det stolta Albion, höll en revolution på att bryta ut, som med säkerhet skulle kostat honom hans krona. Regeringarna på Europas fastland började då blifva oroliga och lade sig ut hos engelska regeringen med enträgen begäran, att den för allt i världen ej skulle drifva saken så vida. Portugal hade ju redan nu ett exempel för ögonen hos sina närmaste fränder i den nya republiken Brasilien, som allt mera tyckes städa sig och utan vådliga kriser utföra valen till sin första representation. John Bull å sin sida håller

före, att om Portugal blir republik, får det mindre medhåll i Europa, och blir alltså lättare att plundra. Det senaste uppslaget är emellertid, att tvisten skall skjutas under påfvens skiljedom, — och kanske går den så mycket förkättrade skiljedoms tanken här en ny seger till mötes.

Emil Scensén.

Smånotiser från kvinnovärlden.

Emilie Carlén, den äldriga skriftställarinnan, underkastade sig för någon tid tillbaka, såsom redan omtalats, en allvarsammare ögonoperation.

Emilie Carléns många vänner i vårt land kunna vi nu glädja med den underrättelsen, att denna operation lemnat ett i förhållande till hennes höga ålder — hon går nu på åttiofjärde året — öfverraskande lyckligt resultat. Hon kan nu skönja ansiktsdragen hos dem, som äro i hennes närhet. Härom dagen gjorde den vörnadsvärda gamla ett besök till en plats, dit hon i helsans dagar ofta styrde sina steg, nämligen till Östermalms kyrkogård, i hvars jord stoftet af hennes outhärligt älskade son hvilar. Stor var den gamlas glädje, när hon fann, att hon kunde se stenen å grafkullen.

Fru Carléns synförmåga torde framdeles blifva bättre, när hon får anlägga glasögon, men hennes operatör anser, att hon ännu bör dröja någon tid därmed.

I öfrigt är den gamla damens helsoförmåga god, ehuru — hvilket väl ej är att undra på — tankeverksamheten understundom icke är så klar och snabb som fordom.

*

Kvinnliga stenografer i Finland. I anledning af en notis i Idun af den 24 dennes, omnämmande fröken Grundtvigs utnämning till stenograf i Köpenhamn, vill jag lemna några upplysningar angående fruntimmers deltagande i det stenografiska arbetet i Finland.

I Finland, eller rättare sagt, uti Helsingfors, ha fruntimren redan länge tagit en verksam del uti det stenografiska arbetet, såväl det privata som det politiska.

Redan vid 1877 års landtdag var ett fruntimmer, fröken Hilma Aminoff, praktisk stenograf vid borgareståndet och vid senare, eller 1888 års landtdag voro tvänne fruntimmer anställda såsom praktiska stenografer, den ena vid riddarskapet, den andra vid borgareståndet.

Praktisk stenograf är väl en benämning, som klingar besynnerligt här i Sverige, där det ej torde användas andra än praktiska, likasom i Norge och Danmark. Ja, vid stenografiska kongressen i Kristiania 1885, voro de norska stenograferna till och med så uppriktiga, att de sade åt vice ordföranden för stenografiska föreningen i Helsingfors, sedan han omnämnt, huru fruntimren i Finland deltog i det stenografiska arbetet, att »detta trodde de ej».

Ett faktum är dock, att i Finland ha fruntimren redan länge anlitats för utskrifvande af stenogrammer, och har det isynnerhet vid landtdagarne mycket underlättat arbetet för herrar stenografer samt äfven möjliggjort, att arbetet hastigt undanbjorts, så att vid landtdagens avslutande också allt varit utskrifvet och färdigt att läggas under pressen.

Vid den senaste landtdagen, då adelns stenografkansli var inrymdt i samma våning som plenialsalen, hände det ofta, att herrar talare, under förloppet af plenum, kunde erhålla sina andraganden utskrifna till påseende, tack vare skrifmaskinen.

Låt oss besöka ett sådant stenografkansli en pleniiafton.

När den första afdelningen af stenograferna återvärdt från plenum, blir det stor brådska, en del dechifrera sina stenogram, jämförande med hvarandra, på det talen må blifva så troget återgifna som möjligt, och då detta är gjort, börja fruntimren skriva ut dem. Andra åter göra utdrag af talen för tidningarnas räkning, och så skall det utskrifvas med hast, ty tidningarna telefonera, den ena efter den andra, frågande, om de ej snart få sända efter referaten. Nu höres ett ljudligt knäppande på maskinerna, fingren flyga öfver dess tagenter, och länge står det ej på, innan tidningarna blifva tillfredställda, ty maskinen levererar 5 å 6 exemplar på samma gång.

Äfven andra tider än landtdagarne anlitats fruntimmer för dylikt arbete, ja, de ha till och med

anlitats af professorer att stenografera deras föreläsningar m. m.

Att fruntimmer vunnit sådan framgång på denna bana, ha de i främsta rummet att tacka Stenografiska föreningens nitiske och outtröttliga lärare och vice ordförande, löjtnant August Fabritius, hvilken är själen i denna förening, och som på allt sätt söker främja och utbreda den stenografiska kunskapen.

En medlem af Stenografiska föreningen i Helsingfors.

*

Vid Nya Iduns samkväm den 1 dennes uppläste fru Anna Norstedt en af fröken Elin Améen författad skiss »Befriad»; »Hochzeitsmusik» af Jensen samt en menuett af Bizet för piano utfördes af fröknarna M. Kull och E. Lagergren. Fröken Sigröd Wolf, ackompanjerad af fröken Maria Rydberg, föredrog en aria ur »Herodiade» af Massenets samt ett par romanser, och efter supén sjöng fröken Ellen Nordgren några sånger af Grieg och Kjerulf.

Aftonens konstutställning utgjordes af följande tablour:

Landskap, akvarell af Regina Kulberg-Bobeck, genre, pastell af Anna Nordgren, pastellporträtt af fru Strussenfelt af Kerstin Cardon, dito af amiralskan Peyron af Elisabeth Keyser, 2 stilleben i olja af Anna Norstedt, genre af Clara Löfgren, glasmålning af Cecilia Boklund, »Motiv ur Stockholms skärgård» af Julia Strömberg samt ett på årets parissalong förut utställt porträtt i olja af fröken Magnet af fröken E. Olivecrona och en skiss af fröken Eva Bonnier.

Literatur.

En välkommen handbok.

för enhvar vän af de nu så moderna, vackra konstväfnaderna i allmogestil (speciellt skånsk) blir helt visst ett pryddigt litet arbete, som helt nyligen utgifvits på *Ph. Lindstedts univ. bokhandels förlag* i Lund af *Maria Collin* under titel: *Skånsk konstväfnad i allmogestil med beskrifningar och tabrika mönster*. Att behovet af en sakförständig och uttömmande lärobok i den vackra slöjden vida omkring varit allmänt känt är allra minst obekant för Idun, som står i korrespondens med en så vidsträckt kvinno publik, från hvilken tid och ofta förfrågningar i denna riktning till redaktionen ingått. Det nu föreliggande arbetet synes ypperligt fylla sin uppgift att gifva ledning såväl vid planläggningen och valet af färger till dylika väfnad som vid själfva utförandet af de olika väfnadsslagen: Rosengång, skälblad eller »oppemta», Krabbasnår, Dukagångsnår, Munkabälte, Rödlakan eller »halfgobelin» och Flossa. En hel del klara och väl utförda planscher i färgtryck med mönsterprof m. m. ger boken ökad värde och åskådighet, och tro vi oss kunna förespä den lifliga framgång hos ej blott lärarinnor vid folk- och slöjdskolor, utan äfven hos alla idoga svenska husmödrar, som intressera sig för utförandet af en vacker nationell slöjd, hvars mångfaldiga alster högeligen egna sig till nytta, prydnad och trefnad i deras hem. Arbetets pris 1: 75 måste anses synnerligen moderat i betraktande af den verkligt gedigna utstyrseln.

Teater och musik.

Kungl. operan har erhållit ytterligare en gäst, från gångna tider här välbekant, nämligen tenorsångaren *Leonard Labatt*, hvilken vid måndagens föreställning uppträdde som Tannhäuser. Gifvet är, att åren ej kunnat gå den framstående konstnären spårlost förbi; men af den mäktiga stämman finnes ännu tillräckligt i behåll för att åt Tannhäusers maktfullgärande parti förläna den rätta kraften, det rätta uttrycket, präglad som framställningen här allt fortfarande blir af en uttrycksfull dramatisk aktion. Sångaren rönt och under aftonens lopp lifligt och välförtjänt erkännande af den fulltaliga publiken och fick mottaga tvänne lagerkransar.

Största intresset och lifligaste bifallet för aftonen skördades dock — och detta med full rätt — af fru *Caroline Östberg*, hvilken nu för första gången sjöng Elisabets ytterst tacksamma, men fordrande parti. För denna vår främsta sängerska synes snart sagdt ingen uppgift vara omöjlig. Med

sin öfverlägsna sångkonst, med sitt musikaliska geni anpassar hon sig med lätthet för de mest skilda uppgifter och löser dem allit med en samvetsgrannhet och omsorg, som allit leda till framgång. Det bifall, som ständigt helsar denna sängerskas prestationer är därför ock mer än välförtjänt. Genom sin framställning som Elisabet har fru Östberg dokumenterat sig som en fullgod Wagnersängerska, värdig att ställas vid sidan af de allra bästa. (Vi hoppas att i ett kommande nummer kunna meddela bilden af denna utmärkta konstnärinna.)

Bland de öfriga uppträdande må särskildt framhållas hr *Lundqvist*, hvilken som Wolfram bar en af sina bästa uppgifter. Denna sköna, mäktiga och klangfulla stämman tyckes åren ej det minsta beröra, och vår k. opera är att prisa lycklig, så länge den står bi. Hr *Sellergren* fylde äfven — om man undantar några detoneringar — godt sin plats som landtgreven af Thüringen. De andra mästarsångarne sina likaså. — Återstår att till sist nämna, det hela operan nästan hotar att falla på grund af det sätt, hvarpå Venus' lilla, men viktiga parti utföres af dess nuvarande representant fru *Heints*. Det vore nästan bättre att alldeles utesluta scenen i Venusberget än låta den utföras på ett så underligt sätt, som nu skedde. Fru H. behöfver ännu länge gå i skola, innan hon med hopp om framgång kan åtaga sig uppgifter af någon betydhet. Det är ej nog med att ha ett vackert yttre; sången får väl allt sättas i första rummet, då det gäller att någorlunda fylla en uppgift på en operascen. — Uvertyren utfördes väl och blandades med lifliga applåder.

Under inöfning äro bl. a. »Lohengrin», »Kärleksdrycken», »Lakmé» och den nya italienska 1-akts operan »Cavalleria rusticana», hvilken blir operans första nyhet för sången. — »Faust» och »Mignon» med dr Bottero som repr. Mefistofeles och Lothario draga fortfarande fulla hus. Och detta är ej heller underligt med den synnerligen goda uppsättning dessa båda operer nu hafva.

Vi erinna ännu en gång om morgondagens symfonikonserter.

K. Dramatiska teatern har under den gångna veckan under fortfarande lifligt bifall gifvit Michaelsons »Moln» samt den uppslupna komedin »En bengalisk tiger». Till omvexling med dessa hafva gifvits åtskilliga andra stycken, däribland Frans Hedbergs förträffliga skådespel »Hårda sinnen», som både för sin egen skull och för det synnerligen förtjänstfulla utförande, som kommer det till del, förtjänar att länge tillhöra repertoaren.

Under inöfning äro »Åran», skådespel i 4 akter af Herman Sudermann; fri öfversättning från tyskan, och »Den nya pjesen», dram i tre akter af Don Joaquim Estébanez; öfversättning från spanskan. Dessutom förberedes en repris af Sardous och Nanjacs treaktskomedi »Vi skiljas», där fru Ellen Hartman kommer att utföra Cypriennes roll.

Svenska teatern har å sin spellista upptagit Sardous synnerligen intressanta stycke »Fernande», hvilket för mer än tio år sedan gifvits å samma scen, ehuru då naturligtvis med helt annan rollbesättning. Vi hinna endast nämna, att samspelet var synnerligen förtjänstfullt och att det bland hufvudrollernas innehafvare särskildt var fruarna *Hwasser-Engelbrecht*, *Olson* och *Lundberg*, samt hr *Engelbrecht*, som med beröm böra omnämnas. Den förstnämnda var nästan alltigenom förträfflig, och hvad fru *Olsson* beträffar är det oss ett nöje att kunna konstatera, att utförandet af titelrollen i detta stycke betecknar ett anmärkningsvärdt framåtgående hos denna begåfvade skådespelerska. — Iscensättningen var god och bifallet mycket lifligt. Ingen bör försumma att återknyta bekantskapen med detta stycke.

Studentkonserten i söndags hade till trängsel fyllt Berns' nya salong och äfven en del af den gamla. Studentsången har af gammalt god klang hos hufvudstadspubliken, och särskildt god klang hade den i söndags. Den klingade friskt, och samsjungningen var utmärkt. Särskildt var utförandet af Södermans »Bondbröllop» och Lange-Müllers Serenad förträffligt. Lifligt bifall helsade hvarje nummer.

Filharmoniska symfoniorkestern gifver sin första konsert i Musikaliska akademiens stora sal tisdagen den 11 november kl. 8 e. m. Programmet till denna konsert kommer bl. a. att upptaga F. Mendelssohns konsertouverture Hebriderna, serenad för stor stråkorkester af V. Herbert samt Fr. Schuberts ofulländade symfoni h-moll. Vidare kommer hr Richard Andersson att föredraga Mozarts pianokonserter i a-dur med orkesterackompan-

nement samt fröken Öhrström att sjunga »Ah perfido» af Beethoven äfvenledes med ackompanjement af orkester.

Emile Sauret, den utmärkte violinvirtuosen, väntas hit jämte en sångerska.

Hennes arbetsfält.

Berättelse för Idun
af

Amanda Leffler.

(Forts.)

Bröllopet stod i slutet af maj, och vigseln skedde i kyrkan. Kyrkogården var klädd i vårskrud. Från grafvarne kommo ångor af pingstliljor och syrener. Gullregnet dallrade för vinden, och i hasseldungen nedanförl göken.

Bröllopskaran hade kommit upp för den långa backen. Erik gick sin brud till mötes och förde henne in i det gamla templet. Här hade de icke varit tillsammans, sedan de stodo vid moderns kista. Det var, som om hon nu lefvande var hos dem och lade deras händer tillsammans. I känslan här af gingo de upp till altaret. Presten läste högtidligt vigselakten, och med hjärta och mun lofvade de att i nöd och lust hålla tillsammans.

Märta hade före bröllopet varit så upplagen och blifvit så uttröttad, att hon nu, mot sin vana, riktigt njöt af att göra intet.

Erik steg tidigt upp om morgnarna och gjorde före frukosten en vandring kring egendomen. Var Märta endast färdig att deltaga i måltiden och sedan följa honom till stationen, var han nöjd. Hon brukade därifrån med en bok och ett handarbete vandra ned till sjön. Här sken solen på de glittrande vågorna, som i sin yta återspeglade stränderna. Hon satte sig i backslutningen. Bakom henne susade vinden så sakta i björkarnes och ekarnes kronor. Erik var stor djurvän, särskildt njöto småföglarne hans skydd. De kommo därför i stora flockar och bygde sina bon i träden, och hvarhelst man gick, genljöd det af jublande fågelsång. Särskildt hade göken slagit sig ner på Lillåker. Han var Märtas älskling, och hon satt långa stunder och lyssnade till hans toner. Stundom slumrade hon in på en mjuk tufva och sof så godt, tills hon väcktes af någon närstående mygga eller klockan, som återkallade folket från middagsrasten. Hon började då räkna timmarne, tills hon fick möta Erik vid stationen.

Deras middagsmåltider voro så angenäma. Han var nu vanligen vid godt lynne, och Märta kände sig därför trygg och lycklig. Han hade så mycket att säga henne, som de andra ejingo höra, och när hon satt på en pall vid soffan, där han tog sin middagslur, sade hon honom ofta, hur lycklig hon var öfver att få tillhöra honom.

Tant Anna tyckte det började bli tråkigt på Lillåker. De nygifta lefde så helt för sig själfva.

Om kvällarne brukade Erik ro Märta ut på sjön. Där sjöng hon för honom, och voro de också på land, så hade i alla händelser ingen godt af dem. Tant vågade sig fram med ett och annat bjudningsförslag, men hon talade för döfva öron. Middagsrasten hoppades hon på, men den frades endast med en fest för gårdens folk, i hvilken herrn och frun af hjärtans lust deltog.

Några dagar därefter började höstlätten. När Märta såg maskinerna i full gång, och hur rastlöst höet sedan kördes in, greps också hon af ifver. Det nya skrifbordet, förut knappast vidrördt, togs nu i besittning. Stundom kunde Erik där öfverraska henne, omgifven af böcker, och till svar på sin helsning få ett förskräckt: »År klockan redan så mycket, och jag sitter här i morgondräkt.» Andra dagar åter ströfvade hon omkring i bergen. Detta hade varit hennes käraste nöje som liten flicka, och på samma sätt som förr klättrade hon från klint till klint, alltid de högsta och otillgängligaste. Stundom slant nu foten på tufvan, som förr lätt burit lilla Märta, grenarne slogo henne i ansiktet, och den långa kjolen fastnade i snären, men upp skulle hon och njuta af utsikten. Den var vidsträckt, men omgifningarna voro vilda; kalla, ljungebevuxna berg, det ena förefallande högre än det andra. Björk och ekdungar mellan bergen, en och annan liten insjö och omkring den välodlade åkerfält. Bondgårdarne och stugorna sågo dock förfallna ut, och i hela socknen fanns ingen mer herrgård än Lillåker. Längs ned i dalgången kom järnvägståget framrusande. Denna civilisationens vägröjare kunde

dock ej bortlaga den ödslighet, som de kala bergen och vidsträckta mossarne ingåfvo, men luften däruppe var så ren, ansträngningen satte blodet i snabbare rörelse, och Märta kom alltid från dessa promenader med stärkta krafter och friskt mod att bryta hvarje hinder, som reste sig mellan henne och det arbetsfält, hon ansåg sig kallad att odla.

På hemvägen gick hon ofta in i de små stugorna, satte sig där en stund och talade med familjen. Härigenom lärde hon känna folket, och då hon deltog i dess sorger och glädje, vann hon förtroende. Men när hon kom till Erik med förslag att för familjens skull höja en arbetares aflöning, eller när hon gick i förbön för någon gammal torparenka, att hon skulle få sitta kvar i den bofälliga stugan, fick hon mycket sällan sin önskan uppfylld. Elise kunde genomdrifva både det ena och det andra, men ej Märta. Erik ville icke, att hans hustru skulle lägga sig i sådana saker. Hon skulle icke ha några bekymmer, utan vara glad och lycklig, då fann han sig bäst.

Det var en vacker söndag fram i juli. Märta hade ej varit i kyrkan, sedan hon blef gift, men i dag åmnade hon sig dit. Erik blef ej glad, när han fick höra hennes beslut, men föjde dock med. Vid vapenhuset skildes de åt. Hon gick in i kyrkan. Han stod i dörren och lyssnade till orgelmelodierna. Nu började salmen. Han förstod ej, hur hon kunde tåla att sitta instängd i den kvafva luften och deltaga i den släpande, oharmoniska sången. Presten hade han hört omtalas som en god predikant, men nog var det bättre gudstjänst på bänken vid hans mors graf. Där satte han sig ock. Känslan af ensamhet kom åter öfver honom. Märta hade så många intressen, som upptogo hennes tankar, hon lefde ett så rikt inre lif. Men han skulle icke tillåta, att hon gick upp i allt annat och glömde honom. Han skulle göra slut på hennes besök hos folket, rent af förbjuda dem. Med arbetet vid skrifbordet var det värre. Hennes böcker hade han aldrig läst. En kvinna borde icke syssla med slikt. Tant Anna hade ej så orätt i, att litet främmande skulle göra Märta godt. Han skulle bjuda ut sina systrar med deras barn. Emilies pojke, den välsignade filosofiekandidaten, som väl tänkte gråna i Upsala, var ej i hans smak, men hellre en liten kurtis med hans unga tant, än att hon skulle växa fast vid skrifbordet, och Linas muntra flickor hoppades han skulle sörja för, att dagen fick omvexling.

Folket strömmade ur kyrkan, och Erik steg upp för att möta sin hustru. Genvägen var för smal, för att två kunde gå i bredd. Den gick genom en dunge af al och hassel ner för kyrkkullen öfver en liten spång och fram mellan ängar och åkerfält till landsvägen.

»Jag har tänkt,» sade Erik, när de kunde gå bredvid hvarandra, »att vi skulle bjuda till oss Emilie och Lina med deras barn.»

»Ja så,» svarade Märta med en suck. Skulle det redan blifva slut med hennes fria lif. Denna sommar hade hon tänkt att få rå om sig själf.

»Jag trodde, du skulle tycka bra om förslaget. Mina systrar har du ju knapp träffat, sedan du blef gift, och jag hoppades ditt förhållande till Emilie skulle vara detsamma som i din barndom.»

»Alltid häntyder du på den tiden. Minns du ej slitningarna mellan Emilie och mig, innan jag kom till institutet. Hon kunde ej förlika sig med mina folkliga intressen. Det var därför jag lemnade hennes hem och reste till England. Se'n har hon nästan skämts för släktskapen med föreläserskan.»

»Men, kära Märta, nu är du ju min hustru.»

Hon teg. »Det är tråkigt, det här med Emilie,» fortsatte Erik efter en stunds tystnad; »men jag hoppas, att Fredrik utjämnar förhållandet.»

»Fredrik,» återtog Märta förvånad; »Fredrik, aristokraten. Du måtte lefva i den djupaste okunghet om, hvad som rör sig inom din egen familj. Hu, hvad här är halt, och så går du så fort, att jag ej orkar följa med.» Hon stannade och tog af sig spetsjalen.

»Jag undrar, hvem som eljes brukar springa omkring i bergen.»

»Hvem har med det att göra, hur jag fillbringar min förmiddag,» frågade hon upprörd.

»Jag naturligtvis.»

»Du — nej, lika litet som jag lägger mig i, hvad som föregår på ditt kontor, har du med det att sköta, hur jag använder min tid, när jag ej försummar mina plikter mot dig.»

»Blif icke så häftig, kära Märta. Du måtte hört en bra besynnerlig gudstjänst, efter du blifvit så upprörd. Jag trodde, att fridens evangelium skulle predikas i kyrkan, och icke att där utsändes tve-dräktens frön.»

Märta steg med beslutsam min uppför trappan till Lillåker. Hon kände, att hon förgätt sig.

* * *

Elise hade serverat kaffet på den glastäckta verandan utanför salen. Dörrarne till trädgården stodo öppna. Emmy, Linas dotter, gick mellan blomstergrupperna och band en bukett. Fredrik stod med sin cigarr mellan fingrarne och stödde sig mot dörrposten, medan han språkade med henne. Erik låg makligt utsträckt i en hvilstol och rökte. Damerna sysselsatte sig med sina handarbeten. Erik fann sig synnerligen väl i familjekretsen, om han ock till sin föregelse måste erkänna, att systrarnas vistelse på Lillåker alldeles tagit Märta ifrån honom, ty hon hade fortfarande sina egna bestyr, och den tid, han förr helt och hållit rådt om henne, upptogs nu af hennes plikter som värdinna.

Lina sydde flitigt på ett litet plagg af oblekt bomullstyg. Erik såg en stund på det, så sade han:

»Hvad skall det där bli?»

»En liten skjorta till kuskens gosse!»

»Så! Huru kommer det sig, att du syr kläder åt honom?»

»De äro så fattiga.»

Erik for upp. »Fattiga säger du, fattiga med 40 kr. i månaden, fria rum och bränsle. Åh, de borde veta hut; förlåt mina damer, att jag säger så!»

»Hustrun förstår så litet att sköta om hem och barn,» sade Märta sakta; »och i detta är hon lik de allra flesta här på gården. Jag har därför tänkt att låta dem komma hit upp ett par gånger i veckan och taga sina trasiga kläder med. Jag skall gifva dem tyg och garn, ställa arbetet i ordning; och medan de sy, talar jag för dem om barnens uppfostran och vård.»

»Det vill säga en folkhögskola i smått eller något i den vägen,» frågade Erik förvånad; »men vet du hvad, lilla Märta, den saken bli vi allt två om. Du är nu min hustru.»

»Åu se'n då?»

»Det här är ju endast ett vanligt symöte,» inföll Lina; »och vet du, Erik, de äro till så stor nytta, så du kan aldrig tro det. Jag är själf föreståndarinna för ett. Jag tycker din plan, Märta, är mycket förståndig, och önskar, du ville sätta den i verket, medan jag är här, så skulle jag hjälpa till.»

»Men ställa dig nu igen och hålla föredrag för så'n't folk.»

»Så'n't folk! Fy, Emilie, tror du att, de äro sämre än vi, fastän de äro fattiga och okunniga?»

Fredrik kastade bort cigarren och kom in. »Åh, mamma, Märta tror allt, att det klappar ett lika ädelt hjärta under torparhustruns slitna tröja som damens dyrbara silkeslif.»

»Och har hon icke rätt?»

»Hvad skulle morbror säga, om edra arbetare begärde samma ställning i samhället som ni själf?»

»Menar du lika anseende, så får jag säga, att hvar och en hederlig karl, han må vara fattig eller rik, har min fulla aktning, och jag tar lika höfligt af mig hatten för den redlige arbetaren som för den uppblåste snobben, ja, kanske litet höfligare för arbetskarlen.»

»Jag tänkte närmast på lika rösträtt.»

»Jag skulle utan betänkande rösta för streckets borttagande.»

»Men folket har ännu icke tillräcklig mognad.»

»Det behöfver upplysning,» sade Märta med dämpad röst; »folkhögskolor och arbetarinstitut.»

»Skulle icke folket, som skattar, om ej direkt, så dock indirekt, ha ättr att föra sin egen talan om, hur deras surt förvärfvade styfrar skola användas. Jo, långt före den, som själf aldrig förtjänat en styfver, som många lärda herrar nu för tiden.»

Fredrik bet sig i läppen. Hans mor, som ej fruktade något högre än en sammanstötning mellan bror och son, såg oroligt på Märta, fundrande på ett annat samtalsämne, då Erik gick fram till trappan och ropade till Emmy att komma upp med de blommor hon plockat. Han utvalde ett par af de vackraste astrarne och försökte sätta dem i Märtas hår.

»Du kan icke, morbror,» ropade Emmy, och var i ett nu uppe på verandan. »Gif mig härnålen, så skall du få se!»

Men Märta tog blommorna ur sitt hår och fäste dem i Emmys.

»De passa endast för den, hvars blomstervärld frosten ännu icke härjat,» sade hon bittert.

(Forts.)

Förslag till matordning för veckan 9—16 nov.

Söndag: Svartsoppa; stekt gås; glace; frukt.

Måndag: Buljong med vermiceller; boeuf à la mode.

Tisdag: Kokt torsk med äggsås; kött och potatispudding; perlgrynsvälling.

Onsdag: Puré på bruna böror; kalkotlett med stekt potatis.

Torsdag: Fläskpannkaka; kalldans.

Fredag: Stekt sill med stufvad potatis; gåskorf; hafresoppa.

Lördag: Soppa på gåskrä; inkokt gås; stekta äpplen.

Recept.

Soppa på gåskrä. Dagen innan det skall begagnas läggs ett eller ett par väl rengjorda gåskrä i en kruka eller glaserad järngryta med salt, peppar, nejlikor och 1 till 1 3/4 liter vatten och ställs i en varm ugn, till dess det är fullkomligt mjört. Följande dag, då det kallnat, bör det vara som gelé, och då aftages det feta. Till detta gelé sättes så mycket buljong, kokt på en färhals och grönsaker — lök, 1 morot, persilja — som är behöfligt. Soppan får koka upp, afredes med smör och mjöl, litet soja och några korn kayenne; sist islås från 10 till 15 cl. gräde. Sjelviga gåskräset lägges, skuret i små bitar, i soppan, som serveras. Ganska god.

Svartsoppa. Halsen, vingar och fötter på gässen afhuggas, skällas och sköljas. Innanmätet uttages, tarmarne rengöras och lindas kring fötterna; kräfvän och hjeriat sönderkäras och lagas jämte det öfriga gåskräset och kryddor — lagerblad, nejlikor, starkpeppar, ingefära, socker och salt — i en kastrull med kallt vatten och får koka med locket på. Då köttet kännes mjört, taget det upp, och spadetsilas. Katrinplommon kokas med vatten och litet socker i en panna. Något af den buljong, hvari gåskräset kokt, sättes på elden; då den kokar, tillsättes gåsblod, hvari man på förhand vispat litet hvetemjöl och kall gåsbuljong. Soppan vispas flitigt, till dess den riktigt kokt upp. Då lägges gåskräset, hvartil äfven hör gåskorf, katrinplommon, skalade, kokta och i klyftor skurna äpplen samt litet socker, ättika och salt efter smak. Soppan får koka tills äpplena äro mjuka, då litet portvin eller madeira tillslås och soppan serveras.

Om man vill förvara svartsoppan, bör den slås upp kokande i så stora krukor, som man behöfver använda för hvarje gång. Gåskrä och frukt tillsätts, när soppan skall användas.

Gåskorf. 400 gr. risgryn tvättas i flere vatten och kokas med mjölk, smör, litet salt och något socker. Gåsläfrar (5 till 6) stötas, pressas genom sikt och blandas med den kallnade risgrynsgroten, ägg, smör, peppar, muskotblomma, 200 gram vackra förvällda russin och en hackad och stekt spansk lök. Fylles i halshinnan efter gås och, om man så vill, i den sista tarmen. Kokas i buljong och serveras med smält smör eller i svartsoppa. O. H. D.

Handarbeten.

Blompiestal. Till enstaka stora bladväxter kan man själf förfärdiga vackra och billiga piedestaler af hasselkäppar och grenar. Först skär man ut ett cirkelrundt stycke trä af ett icke för tjockt bräde efter storleken på den blomkruka, som skall sättas därpå, och skär detta litet på sned i kanten nedåt. Därpå tager man unga hasselkvistar, 15—18 cm. långa, och spikar fast dem omkring det runda trästycket med fina stift på korta mellanrum. En lång hasselgren böjes efter krukans storlek till en ring och torkas; detta lyckas bäst, om man lägger den omkring ett rundt föremål. Denna ring tryckes

ofvanifrån ned mellan kvistarne, som fästas vid ringen på regelbundna mellanrum. Foten förfärdigas af tre ungfär 80 cm. långa och 3 cm. tjocka hasselkäppar, som korsas hvarandra på en höjd af 65—70 cm., hvarvid de kortaste afstånden från korsen riktas uppåt. För att gifva stadga åt piedestalen, förbinder man de tre käpparne nedtill, vid hvilken höjd man önskar, med träkäppar. Mellan de tre käpparne upptill skruvas därpå krukhyllan fast. Hela piedestalen prydes med utspruckna tallkottar. Den färdiga piedestalen bestrykes nu med en gummi-lösning och bronseras.

Sällskapslifvet.

Vid större bjudningar eller annars, då utrymmet är knäppt, är särdeles behändigt, att uppsasserskan har en liten, djup korg på armen, hvaruti hon lägger begagnade skedar, knifvar och gafflar. Tallrikarne kan hon lätt bära på armen eller på en helt liten bricka. För trefnadens och snygghetens skull bör man kläda korgen inuti med linne, kantadt med rött, och hafva flera ombyten; fodret kan afpassas efter korgen och fastknytas på ömse sidor om grepen med en liten rosett.

Frida N. N.

Konservering.

Smör bevaras från att härskna genom att läggas i en vätska bestående af, till 1 kg. smör, 78 delar vatten, 2 delar mjölksyra och 0,002 delar salicylsyra. Denna antiseptiska lösning förblir länge oförändrad och bevarar det inlagda smöret alldeles färskt.

(Forts. å följ. sida.)

Annonser

böra, för att kunna inkomma i veckans nummer, vara inlemnade senast tisdag. S. k. småannonser, som beräknas efter 10 stafvelser pr petitråd, böra vara åtföljda af likvid, platsannonser efter 25 öre, öfriga annonser efter 35 öre pr rad.

Förlofnings-, vigsel-, födsel- och dödsannonser,

som ju särskildt beröra familjekretsarne, böra främst införas i Idun, där de mera än i någon annan tidning observeras inom hemmet och familjen. Priset för förlofnings-, vigsel- och födelseannonser är 1 kr. 50 öre pr st.; för dödsannonser beräknas priset efter det antal rader annonsen upptager. [2447]

LEDIGA PLATSER.

För en barnjungfru,

äldre, barnkär, van vid barnavård, i allo pålitlig och med godt lynne, finnes af en händelse plats. Ingen anmäla sig utan med bästa rekommendationer, som med lönevilkor o. andra uppgifter sändas till Grefvinnan Sigröd Posse å Asa, adr. Asa. [2882]

En ung, helst musikalisk flicka, som vill lära hushåll, kan nu genast erhålla plats mot 250 kr. pr år. Bref utan porto besvaras ej. Svar sändas till Fru J. Forssell, Steninge & Märsta. [2880]

PLATSSÖKANDE.

Plats önskas af ett 34 års fruntimmer vid någon välgörenhetsinrättning som husföreståndarinna eller stöjdärlarinna vid någon skola. Den sökande har innehaft vikarie föreståndarinneplats vid ett barnhem i två år, genomgått kurs i slöjd i Stockholm efter folkskolläroans metod. Kunnig i klädsömnad, linnesömnad samt finare handarbeten. Utmärkta rekommendationer kunna presteras. Svar och upplysningar lemnas af Fru Hanna Wieselgren, född grefvinnan Posse, Packhusplatsen, Göteborg. [2810]

Skulle någon vilja?

En ung, bildad flicka från landsorten, med jämnt o. gladt lynne samt af god fam. och som under febr.—maj skall taga lektioner i Stockholm, frågar, om någon bättre fam. skulle vilja lemna henne ett godt hem under denna tid, mot det att hon, van vid skrifgöromål, tjänstgjorde som skriftråde, lektris, sällskap o. dyl. Äfvénså läsa lexor och spela med mindre barn. Vore villig betala något litet. Fina rek. Svar till »S. L.», Iduns byrå. [2864]

En un. allvarlig lärarinna, som tjänstgjort vid flickskola, önsk. till nyåret plats i en god, bildad fam. att undervisa, helst något försigkomna barn, i svenska ämnen, språk o. musik. Engelska talas. Goda betyg och referenser. Svar till »Barnkär», Iduns byrå. [2865]

En ung flicka af god familj, skicklig i handarbete samt musikalisk, önskar plats i familj eller hos äldre dam i Stockholm eller dess närhet. Närmare upplysningar lemnas benäget af friherrinnan B. Löwenhielm, Grefgatan S B, Stockholm. [2870]

För en ung flicka af god familj, glad, vänlig och musikalisk (spelar fiol), som i vårt hem under ett år öfvat sig i matlagning, bak, syltning m. fl. hushållsgöromål och därvid visat sig vara rask, skicklig o. ordentlig, sökes plats. Vidare genom korrespondens med fru Nanna Westlau, Hede, Lerum. (Nord. A.-B., Göteborg. 4405x1) [2867]

En vetenskapligt utbildad Dame (Deutsche) aus sehr guter Familie, der franz. und engl. Sprache mächtig, im Haushalt und Kindererziehung erfahren, sucht Stellung in vornehmen Hause als Representantin, Gesellschafterin, Reisebegleiterin oder Erzieherin mutterloser Kinder.

Vidare underrättelser lemnar fröken Mathilda Bohle, Viktoriagatan 36, Göteborg. (G. 6765) [2871]

En ung tyska,

som genomgått högre elementarläroverk för flickor i Stockholm och är kunnig i musik och handarbete, önskar plats i en bildad familj, för att läsa med mindre barn och gå frun tillhanda. Små pretentioner. Benäget svar till »M. 18 år», å Iduns byrå. [2831]

Lärarinna söker plats. Kompetent underv. i språk, musik, alla skoläm. Villig deltaga i hushållet. Svar t. »Plikttrogen», Iduns byrå. [2875]

En ung, norsk Dame af Embedsklassen, med utmärkt Middelskoleexamen, musikalisk, önskar Plads i Sverige, för att undervisa i Piano, genomgåa Lexor med Börn eller vare till Nyttje och Hjelp i huslige Gjøremaal. Henvendelse till Fru Holmboe-Schenström, Regeringsgatan 6, hvor betyg og Phot. findes. [2876]

En bild., anspråkslös, stadgad flicka, van vid husliga sysslor, önsk. snarast plats i vänl. fam. att gå frun tillh. Svar emottas tacksamt af »Hildegard», Kristinehamn, p. r. [2888]

En musikalisk, anspråkslös flicka af god familj, kunnig i handarbete o. inomhus förefallande göromål, önskar plats i familj för att vara till hjälp eller att förestå ett mindre hushåll. Utmärkta rekommendationer från föreg. befattn. Svar till »X», Arvika Tidning, Arvika. (G. 24808) [2889]

Gif plats.

En bättre flicka, kunnig i finare handarb., önskar plats i tapiseri- eller annan finare handel. I brist häraf som årselev hos modist. Svar till »Arbetsam», Iduns byrå. [2881]

PLATS

som sällskap, hjälpredda eller husförestånderska sökes af bildad, bättre flicka, 24 år, fullkomligt hemma i hushållsgöromål. Små pretentioner. Svar till »Ella», Iduns byrå. [2796]

Mödrar! En ung bildad flicka önskar plats som bonne nu genast. Svar till »Barnkär och pålitlig», Iduns byrå. [2878]

En ung, anspråkslös flicka, med häg och fallenhet för husliga göromål, önskar med snaraste plats att gå frun tillhanda. Svar till »18 år», Sala, p. r. [2853]

DIVERSE.

Doktor A. Afzelius,
Lilla Vattugatan 24.

Mottagningstid 9—10 och 2—3.
Företrädesvis mag- och hudsjukdomar. [2551]

Doktor Carl Flensburg
Lilla Vattugatan 14.

Hvardagar 1/3—1/4. Helgdagar 10—11.
Behandlar företrädesvis **Barnsjukdomar.** [1343]

Doktor Per Johansson
Riddargatan 39. [2540]

Hvardagar kl. 9—10, 2—3; söndagar 9—10.

D:r E. STANGENBERG
2 C Kungsträdgårdsgatan 2 C

Hvardagar kl. 9—10, 2—half 4.
[2824] **Specialist** för Öron-, Näs- och Halssjukdomar.

Tandläkare
John Wessler
Götgatan 14. [1737]

Tandläkaren
E. Widfond,
25 Regeringsgatan 25, Stockholm,

insätter artificiella tänder efter nutidens bästa metoder samt verkställer plomberingar med guld, amalgam och cement m. m.
Träffas hvard. kl. 10—2 och 1/2—1/6 e. m. [2863]

Hypnotisk behandling

af
Nerv- och Själslidanden,
nervositet, hysteri, melankoli, nervsmärtor, moralisk svaghet, drycken-
skapsbegär m. m.

10 Warendorffsgatan. kl. 2—3 e. m.
Med. D:r Anton Nyström. [2838]

Panorama international,
26 Hamngatan 26.

Öppet hvarje dag från kl. 10—10.
Från och med den 9 till och med
den 15 november 1890:

2:dra serien af St Petersburg.

Entrén är: **Äldre 30 öre. Barn 20 ö.**
Sön- och helgdagar 25 ö. Barn 20 ö.

Abonnementskort, gällande för 8 besök, kr. 1: 75, barn 1: 20.

Skolor och föreningar erhålla nedsättning i afgiften.

Hvarje söndag nytt program.
OBS. Hundar få ej medtagas. [1357]

BRANDFÖRSÄKRINGS-AKTIEBOLAGET

GENEX

STOCKHOLM

Hufvudkontor:
Malmorgsgatan nr 6

[2719]

Westbergs oöfverträffliga Tvättpulver

Jönköping
hos alla specerihandlare.

Att förvara kräftstjarter. Väl rensade kräftstjarter torkas på ett porslinsfat i ugnen och förvaras i linne eller papper. Uppblötas i mjölk, då de skola användas.
Olga.

Soppor.

Gula ärter. Att lägga dem i vatten öfver natten är ett nu så vanligt bruk. Jag och flere med mig protesterar ifrigt däremot. Aromen försvinner, och soppan får en unken smak.
M. A.

Svartsoppa af grisblod. Efter en 3 à 5 månaders gammal gris tages drygt 65 cl. blod, hvilken silas och blandas eller vispas upp med litet salt, hvar efter den ställes i ett kallt rum. Den väl rengjorda grisen vattnas och kokas (det behöfver naturligtvis ej vara hela grisen, utan så stor del där af man har användning för i ett litet eller större hushåll) med salt, lagerbärsblad och kryddpeppar. Spadet silas sedan och tages till soppan.

Finnes ej att få, eller vill man ej taga af en späd gris, kan i stället användas ett par bitar af ryggen utaf en större gris, och om ej ofvannämnda sätt att krydda den öfverensstämmer med allas smak, kan man i stället taga nejlikor, ingefära, hvitpeppar, salt och några lagerbärsblad.

(1 skålp.) 425 gr. katrinplommon eller sviskon läggas i kallt vatten några timmar, så att de svälla ut, och kokas därefter i samma vatten, tills de bli mjuka; några äpplen skalas och skäras i klyftor samt kokas i vatten, tills de gå sönder, hvarefter de med sitt spad passeras genom en härsikt och slås till grisspadet, som ställes på elden. Då detta kokar, vispas blodet med vinättika och sirap efter smak samt 1 à 2 näfvar hvetemjöl, härtill slås en slef af den kokande soppan och vispas väl; åter blandas en slef soppa däri, hvar efter blandningen sakta slås i grytan under jämn vispning utan uppehåll, tills soppan kokar. Sist tillsättes litet portvin eller madeira. Färdig skall soppan vara lagom sötsur och kryddad. Katrinplommon med sitt spad slås i soppan jämte 6 à 8 skalade äpplen, skurna i klyftor och kokade i vatten med litet socker.

Detta sätt att tillreda svartsoppa passar utmärkt i större hushåll på landet, ty äfven om man slaktar en gås, vet hvar och en, hur mycket den kan ge till soppan, som ju alltid är omtyckt.
Olga.

Bakning.

Kaffetårta. 4 äggulor arbetas tillsammans med 64 gr. kallt smör, 106 gr. socker och 106 gr. hvetemjöl. Af detta utkafas en deg, ungefär 1/3 tum tjock, hvilken bestrykes med ägg och öfverströs med socker. Gräddas i ej för varm ugn, tills den blir gulbrun. Den kan äfven användas som varm efterrätt med sylt.
Frida N. N.

Gräddtårta. 65 dl. god, sur grädde, 425 gr. väl urtvättadt smör, 6 äggulor samt 34 gr. socker. Äggulorna vispas i grädden och arbetas en stund, sedan iläggas sockret och så mycket mjöl inarbetas, att degen kan rullas mellan händerna. Den ställes nu 1/2 timma i ett svalt rum att stelna, därefter utkafas densamma och smöret inarbetas väl såsom till vanlig smördeg — d. v. s. man utkafar hårdt med kaffet degen 5 à 6 gånger med några minuters uppehåll mellan hvarje. Sista utkafningen bör vara som en tjock kaka, öfverstrykes med smält smör, och då den uttages ur ugnen, beströs den med socker och kanel. Den håller sig länge välsmakande.
Frida N. N.

Syltning.

Marmelad. 1,700 gr. rifvet äppelmos, 1,700 gr. päron, 1,700 gr. plommon, allt förut skaladt, läggas hvarfals med 1,700 gr. strösocker i en syltgröta att

Olycksfall-Försäkrings-Aktiebolaget
SKANDINAVIE
meddelar [2448]
olycksfallförsäkring.

New-York
Lifförsäkringsbolag.
Grundadt 1845.
Tillgångar 1:sta januari 1890:
öfver kr. 391 mill.
Deposition i Sverige:
Rmk 400,000.
Högre lifräntor
än i svenska bolag.
Mot något lägre räntesats återbetalas halfva kapitalet vid döden.
Hufvudkontor för Sverige:
16 Drottninggatan 16,
STOCKHOLM. [2623]

Försäkrings-Aktiebolaget
Skandia
Stockholm
Hufvudkontor: Mynttorget 1. [1866]

En oberoende, musikalisk flicka, som genomgått hushållsskola, vill betala 200 kr. i trefligt hem och vara till verklig hjälp vid alla husliga göromål. Svar till »20», adr. S. Gumælii annonsbyrå, Stockholm. (G. 6860) [2890]

För en ung flicka eller medelålders fruntimmer finnes ett trefligt rum med eller utan inackordering att hyra på längre eller kortare tid. Läget centralt. Svar till »W. H.», Iduns byrå. [2866]

En kurs för unga lärarinnor som vilja lära sig att på språket själfvt och efter ett säkert system undervisa i franska och engelska, anordnas efter jul af en utländska med mångårig praktik. — Vidare underrättelse å **Fredrika-Bremer-Förbundet.** [2736] (G. 23766)

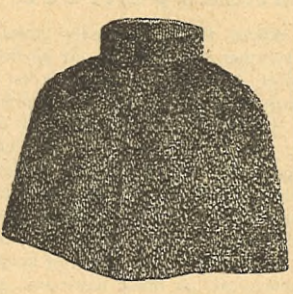
Fru Lilly Lundstedts **Engageringsbyrå & kommissionskontor** för kvinnliga tjänare, **N:r 2 Norrmalmstorg N:r 2.**

Skickliga och billiga kokfruar. Uppllysning och hjälp för inköp och ordnandet af middagar och soupéer. Pianister för utförandet af dansmusik kunna alltid genom byrån erhåll. För kolimport och ångvedsågeri upptages med tacksamhet **Order å all slags kol och ved.** Allm. Telefon 70 06. [2884]

Schabloner för märkning och brodering hos **Axel G. Asplund** 62 Drottninggatan 62. [2880]

Fintvätt. Morgonmössor, Spetsar och Gardiner tvättas och stryks utmärkt väl. Regeringsg. 48, n. b. **Hilda Örtenholm.** [2874]

Uti Ph. Lindstedts Universitets-Bokhandel (Collin & Rietz) i Lund och rikets öfriga boklädor har nu utkommit:
Skånsk Konstväfnad
i allmogestil
med beskrifningar och talrika färgtryckta mönster
af **Maria Collin.**
Pris: 1 kr. 75 öre. [2848]

Moderna Pelskragar, passande för både höst och vinter, i stort urval från 7 kr. till högre priser hos **D. Forssells Söner & Co.,** 10 Drottninggatan 10. [2457]

Nürnbergers Erlanger-Bier, brygdt efter Münchener-metod och mycket omtyckt, finnes nu åter i lager samt serveras å de flesta restauranter Allm. telef. 30 48. i Stockholm. Bell 600. [2805] **Nürnbergers Bryggeri.**

Zulamith Wellander, mångårig elev af madame Marchesi i Paris, har åter börjat sin sångundervisning den 1 oktober. Anmälan af elever, såväl herrar som damer, mottages hvarje dag kl. 12—2 samt 5—6 e. m. Mästersamuelsgatan 16, II. Pris pr hel timme 6 kr., half timme 4 kr. [2753]

Hushålls-Te, utmärkt godt, å kr. 1: 25 pr 1/2 kg. hos **Karl Gardsten,** 14 Jakobsgratan 14. [2758]

Obs.! Den utmärkta **muntinkturen** från Apoteket Svalan i Jörlanda sändes franco mot 1 krona i frimärken. Se stora anonsen i Idun n:r 42. **J. L. Nordgren,** Apotekare. [2786]

Tofs- och Bollfransar, Gardinhållare och Spjällsnören. Eleganta och enklare artiklar för montering af arbeten m. m. **Beställningar utföras skyndsamt hos** **O. HALLGREN** Snörmakare, 50 Regeringsgatan 50. Order på landsorten expedieras omgående. Allm. telef. 61 89. [2877]

För endast 5 kronor erhållas 1 speldosa, 1 universalknif, 1 portemonnä, 1 duss. mek. knappar, 1/2 duss. fotografier och 100 blomster-, jul- och nyårskort. OBS. Nedanstående **fraktfritt:** Eleganta speldosor 3: 50, 200 st. gratulationskort 1: 50, Fotografier af namnkunniga personer eller vyer i kabinet- 4 kr. o. i visitformat 2 kr. pr duss. [2520] **B. N. Pettersson,** Göteborg.

Praktisk undervisningskurs för unga damer, som själfva vilja sy sina klädningar och linne. Se utförliga annonsen i Idun N:r 44. [2883]

Realisation af
Album och Skrifttyg.
För vinnande af utrymme för julnyheterna realiseras ett stort lager af ofvanstående artiklar hos **I. M. Göthe,** 48 Drottninggatan 48 hörnet af Klarabergsgatan. Realisationen pågår 1 tr. upp m. uppg. fr. butiken. [2879]

Plats sökes

koka 1½—2 timmar. Plommon skalas lättast, om man slår kokande vatten öfver litet i sänder i ett fat. Denna marmelad kan skäras i skifvor och, doppad i kristall- eller vanligt groft socker, ätas som konfekt. Denna beskrifning kommer något »post festum» nu då alla inkokningar äro gjorda, men är det någon, som vill lägga den på minnet till nästa år, kan jag försäkra, att den är utmärkt.

Frida N. N.

Inläggning.

Insaltad persilja. För att ha persilja äfven under vintertiden, kan man under sommaren torka frisk persilja. Mindre känt torde kanske vara att densamma insaltad äfven är användbar till vinterbehof. Den friska persiljan lägges med stjälkarne i ett fat samt öfverhälls rikligt med kokt och afkyldt saltvatten. Persiljan måste ligga helt och hållet under saltvattnet, hvarför man som press lägger på densamma en rentvättad sten.

Att inlägga strömming. Bottnen af en kruka klädes med lagerbärsblad, några citronskifvor, hel peppar, citronskal och litet hvitlök. Härpå lägges ett dubbelt hvarf strömming, väl stekt och kall, så åter kryddor och strömming o. s. v. men sist kryddor. Sitt öfverhälls god vinättika, utspädd med litet vatten. Hårtill kan äfven tagas sill; den urvattnas då under två dagar hvarunder vatten bytes, uppbänges på en käpp med hufvudet nedåt samt torkas en dag i luften, hvarestefter den stekes.

Olga.

Att inlägga sill. Ett tjog salt sill aftvättas och lägges i ett krus — mjölk uppkokas med lagerbärsblad och kryddpeppar och då den kallnat, slås den öfver silen. För 6 öre spansk humle strörs litet mellan hvarje hvarf, då silen nedlägges. Är färdig efter några dagar.

Olga.

Bostaden.

Klorkalk till skurning. Golf, trappor, omålade köksbord etc. bli särdeles hvita genom att skuras med klorkalk. Äfven glaserade kärl, som genom långvarigt bruk blifvit mörka invändigt, kunna urkokas med klorkalk, då de åter bli som nya. Innan man använder dem efter urkokningen, bör man en stund koka rent vatten i dem. Detta förfaringssätt användes mycket i Amerika och skadar ej glasyren.

Att putsa messingskedjor. Messingskedjor på taklampor o. d. putsas vackra med en mycket svag lösning af sockersyra. Lösa kedjor lägger man ned i lösningen helt och hållet, sådana, som ej kunna nedtagas, borstar man duktigt med en gammal tand- eller nagelborste, doppad i lösningen, och gnider sedan efter med en ylle- eller linne-lapp.

Att rengöra marmor. Grundlig rengöring af marmor kan blott ske genom skurning med såpvatten eller genom tillsättning af något fläckvatten (klor- och potaskelösning silad genom en gammal handduk och tillsatt med en liten kvantitet vatten); likväl får man ej ofta upprepa detta förfaringssätt, emedan marmorn för hvarje gång blir allt mera porös och därigenom blott så mycket fortare smutsig. I Holland hållas marmorgolf hvita genom en påstrykning af slammad krita. Man upplöser för detta ändamål slammad krita i vatten, slår af detta, så snart kritan är tillräckligt upplöst, hvilket brukar vara fallet ungefär efter en timme, och stryker nu med en stor pensel af kritan på marmorn, som sedan bör hastigt torka. Då marmor gulnat, gnider man densamma med en klorkalklösning, (60 gr. i en liter vatten) som om två timmar tvättas bort med rent vatten.

OSTRON, Extrafina 1: 50 Å 2 kr. pr puss. Vid köp af minst 100 st. är priset 10 Å 12 kr. pr 100, Hummer, lefvande eller kokt, alla sorters Skogsfågel samt Gäss, Kalkoner, Capuner, Ankor, Poulard, Hamburgerkyckling, Fasaner, Vaktel, Morkulla, Beckasin, Lax, färsk och rökt. Färsk saltsjöfisk, färsk rysk Caviar, färsk Tuppkammar, ryska Saltgurkor, ryskt Thé, Sill och Anjois i utmärkt goda kvalitet. **WIRÉN & K:ni.** Stockholm. Telefon 22 59, 3 96. Telegrafadress: Wiréns. [2828]

HUSMÖDRAR!

För att få edert kaffe klart och välsmakande, så använd

Prima Kaffe-klar-medel

hvilket säljes hos Hrr Speceri- & Kaffe-handlande och i parti hos Frans Lidell, Stockholm.

OBS. Hvarje paket är försedt med ofvanstående skydd-märke. [2849]

Adolf Bonniers förlag: [2856]
WÄCHTER, kvinnans själfhjälps vid underlivslidanden, öfvers. med 10 träsn. 75 öre ERICSSON, Blomsterodling i boningsrum. 4:de uppl., med 43 träsn. 2 50, inb. 3: 50. Anläggning och skötsel af sötvattensakvarier af O. E., med 31 träsn. 75 öre.

Adolf Bonniers förlag: Rådgifvare för husmödrar.

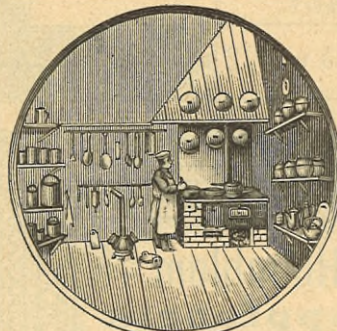
En samling råd och upplysningar för hemmet och hushållet. Bearbetning från tyskan af O. H. D. Med 68 upplysande träsnitt. Pris 3: 50, inb. 4: 50. [2203]

Damhårarbeten,

vackra och väl gjorda, af renaste preparerade Hår i alla färger, hvaraf särskildt framhålls: Damperuker fr. 15 kr.; Lösbenor fr. 5 kr.; Chignoner fr. 4 kr.; Flätor fr. 3 kr.; Hårknutar fr. 2 kr.; Lösuggar fr. 2 kr. m. m. hos Herr och Fru **E. Malmberg,** Engelbrektsgratan 5, Hamngatan 18. Etablerad 1871. Allm. Tel. 150 94. [2837] Bell » 10 56.

Glasögon

Pincenez, Teater- och Reskikare m. m. af bästa kvalitetér hos Fabrikör **C. G. Collin,** 3 Storkyrkobrinken 3. Filial: 20 Fredsgatan 20. [2358]

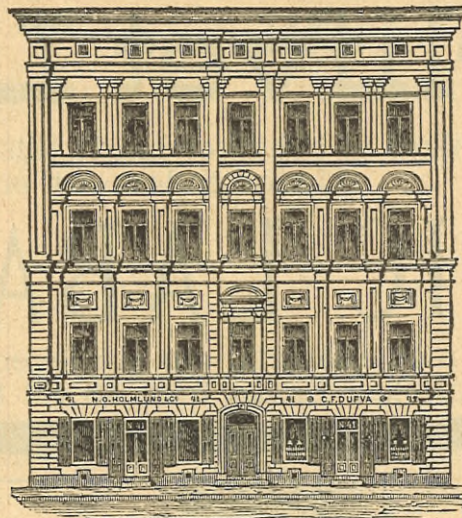
Bröderna Åhgren
Husgerådsmagasinet
3 B Hamngatan 3 B.
Nyheter för köket.
[2772] Telefon 54 33.

Hôtel Kung Carl

— STOCKHOLM —
1:sta klass Hôtel.
Rum från 1: 50 till högre pris.
Omnibus möter. [2811]

Endast NEIIENDAMS Te.

Regeringsgatan 28 A & B. [2575]

Största sortiment

af
Tvål,
Essencer,
Eau de Cologne

m. m. hos

41 C.F. Dufva 41
Drottninggatan [2857]

— Ebba Hagstedts Damskrädderi, —

Billigt. [2718] Smakfullt.
40 Drottninggatan 40.

VAN HOUTEN'S CACAO.

Bäst — i bruket billigast.

Engroslager hos:

Vilh. Tecktonius, Axel Bergmark & K:ni,
Stockholm. Göteborg.

(Nord. A.-B. Göt. 4302x4)

[2722]

Praktisk Konstväfnadsskola, 37 Norrlandsgatan 37.

Undertecknad, som i 12 år förestått Elfsborgs läns Väf- o. Slöjdskola, meddelar undervisning uti alla sorters konstväfnader och enkla väfnader. Elever, som önska deltaga i undervisningen, torde anmäla sig i skolans lokal. Väfstolar med tillbehör anskaffas. Beställningar af alla sorters Konstväfnader emottagas och utföres noggrant till billigt pris. Diverse Konstväfnader, såsom Portierer o. Gardiner af ylle o. bomull, Borddukar, Serveringsdukar, Parad- o. Badhanddukar, Kuddar, Förkläden, Flossa o. Kiddermönster samt enkla Mattor jämte Gardiner m. m., passande för sommarnöjen, finnas till salu. [1654] **Johanna Brunsson.**

Axel Broman & K:ni Husqvarna.

Nordens största specialaffär i **Stickmaskiner** för trikottillverkning af **Lamb's världsberömda system** med alla nyaste förbättringar.

De enklaste och mest lättskötta, varaktigaste, mångsidigaste och billigaste stickmaskiner, som i handeln förekomma.

Mångårig garanti!

Kontroll af Sveriges skickligaste fackmän. Nära 3,000 maskiner under senaste åren sålda ensamt här i landet.

Försäljas på billiga och bekväma vilkor genom vår representant för Stockholm med omnejd, herr Carl Nilson.

Husqvarna Generaldepôt

22 Kungsträdgårdsgatan 22.

Reparationer, omjustering och ändringar af stickmaskiner utföres fort och billigt af

Axel Broman & K:ni
Husqvarna.

(G. 24139)

[2776]

Allmänt erkänt bästa, hitintills öfverträffade, välformade
Snörlifvet La Gracieuse

hvilket ej behöfver hårdt tillsnöras för att blifva välsittande.
 Finnes endast att erhålla i Sverige genom

HENRIC LABATT, STOCKHOLM
 27 Drottninggatan 27, 1 tr. upp.

OBS! Expedieras mot efterkraf, om storleken kring lifvet uppgifves i decimaltum eller centimeter. Storlekar finnas från 48 till 85 centimeter.

[2891]

Kaffe som desinfektionsmedel. Koffet, som af så många anses som en oombärlig dryck, har äfven andra viktiga egenskaper än den att verka angenämt stimulerande. Under den varma årstiden är kaffet det bästa medel man kan använda i sjukrum till renande af luften och är för öfrigt förträffligt såsom konserveringsmedel samt har dessutom den fördelen att ej sprida någon oangenäm lukt, såsom t. ex. klor eller karbolsyra. Brändt och malet kaffe verkar upplösande på animaliska och vegetabiliska utdunstningar och gör dem därigenom oskadliga. En fransk läkare vid namn Barbier omnämner kaffets lindrande verkan vid narkotisk bedöfnings genom tobak. Isköp antaga till följd af förvaringen af kött och fisk icke sällan dålig smak: äfven häremot finnes ej något bättre medel än malet kaffe. Om man beströfver fågel eller annat vildt med malet kaffe, lär man kunna bevara villebrådet flere dagar friskt.

Hvarjehanda.

På hösten då vallmon är utblommad, bör den, som gärna sammansätter buketter af vass, gräs m. m., icke försumma att samla mogna vallmofröhus med så långa stjälkar som möjligt. Man bronserar fröhusen i grönt, rött, brunt, blått och silfvergrått och ordnar dem tillsammans med gräs eller äfven med påfågelsfjädrar till en vacker bukett, till hvilken som medelpunkt tages en vacker guldbronserad solros. Men äfven utan alla sammansättningar passa dessa vallmofröhus förträffligt till de raka, kantiga japanska vaser, som nu äro så omtyckta.

Läkareråd.

E. 5. 1). Se svar till A. N.—i nr 1. Då Ni själf har Idun, anse vi det öfverödigt att upprepa hvad i detta svar är föreskrifvet. 2). Fukta dessa ställen morgon och afton med en lösning af 3 delar saltsyra på 100 delar utspädd sprit och 5 delar glycerin.
Maja. 1). Ömtålig hud. Ingnid morgon och afton en salva af 1 del salicylsyra på 15 delar lanolin och 15 delar vaselin. 2). Ja.
Bekymrad mor. Beror helt säkert på bleksot hos flickan. Hon måste derfor under 5—6 veckors tid taga järn, t. ex. Blaud's järnpiller 3 piller 3 gånger dagligen vid måltiderna.
Airam. 1). Nej, om det ej heller i öfrigt utöfvar något skadligt tryck. 2). D:r Uhngrus tandpulver.
Frisk lös. 1). Fukta dem hvarannan qväll med en 3 % lapislösning och bestryk dem flere gånger om dagen med borvaselin (10 %). 2). Se svar till R. . . . a i nr 44.
Aurora von . . . 1). Ni bör — med de modifikationerna, Ni själf lätt inser — använda de medel, som föreskrifvats A. N.—i nr 1 och S. B. i nr 5 för behandling af fötterna.
A. W. A.—n. Professor Bruzelius bor Kungsträdgårdsgatan 22 och träffas 2—3 alla helgfria dagar.
Flitig läsarinna af Idun. 1). Se svar till Phyllis i nr 13. 2). Se svar till Ella i nr 4.
S. 62. Försök heta handbad på kvällarne med följande ingnidning af kamfersprit. Önskligt vore, att Ni kunde fortsätta med massage-behandlingen och likaså med den stärkande medicinen.
 D:r — d

Kontor och lager:
45 Vesterlånggatan 45

Meddelande från
Carl Malmbergs
 välrenommerade
Handsk-Affärer

45 Vesterlånggatan. — Sturegatan 5.
 Telefon 724. Telefon 722.
 24 Södermalmstorg 24.

Priskurant å Handskar,
 för hvilkas hållbarhet ansvaras:
 Kul. 4-knapps med breda silkessömmar kr. 1: 50
 d:o 5 snör-knäppen » » 2: —
 d:o 4 tryck-d:o (nyhet!) » » 2: —
 d:o Herrhandskar, 2 tryck-knäppen (nyhet!) 1:ma vara, med breda silkessömmar » 2: —
 Fodrade glacé-d:o, 1 ägraft, 1:ma vara » 2: 50
 Kul. Dam-, 6-knapps Mousquetaires » 2: —

Dessutom billigaste priser å alla slag af
Vinterhandskar och Balhandskar,
 samt Handskar från de mest eleganta till de enklaste.

Order från landsorten mot efterkraf.

Kontor och lager:
45 Vesterlånggatan. Telefon 724.
CARL MALMBERG
 Fabrikant.
 [2812]

Allm. telef. 724 o. 722

Gust. Holmblom
Damkappfabrik
 38 Vesterlånggatan 38

Rekommenderar såsom specialité för
Höst- och Vintersaisongen:
 Silkesplysch-Jaquetter,
 Silkesplysch- och Brokad-Kappor,
 Gråverkspeles-Kappor etc.

Försäljningslokaler nedra botten och 1 tr. upp. Fabrik 2 tr. upp.

Beställningar å alla slags
Skjortor,
 Kragar o. Manschetter utföras väl o. billigt.
Engelska Skjortfabriken,
 2 Biblioteksgatan 2.
 OBS. Utmärkt goda engelska och svenska tyger. Telef. 65 82. [2858]

Elektra
 (Elektrisk figurdans) är en intressant, roande och elegant nyhet, som helt säkert skall förefalla många besynnelig. In-sänd 80 öre i spar-märken, så erhålles ett prof. Vid partiköp lemnas rabatt.
 [2861] **JOHN FRÖBERG, Finspong.**

Fjäder,
 utmärkt vacker, spritad och ospitad, från 71, 94 öre, 1: 18 och 1: 41 pr kilogram i
John Yttermans
 (Stockholms äldsta) sängklädersaffär,
7 St. Nygatan 7,
 STOCKHOLM. [2869]

Äkta Menado Java-Kaffe
 såväl rått som ångrostadt hos
Holmer & Nilson,
 Malmö.
 Prof å 1/2 kilo mot efterkraf.
 (G. T. Å. 5109x3) [2868]

Telegram!
 På grund af den oerhörda omsättning min patenterade **Examinator** rönt, säljes den till 1,50 pr st. Svenska tidningar hafva gifvit den de vackraste vitsord för sin förmåga att roa och underhålla både ung och gammal. Erbjuder äfven härmed en godtköpsupplaga, benämnd **Lilla Examinatorn**. Densamma är öfverdådigt fin, men säljes det oakadt till 1 kr. pr st. Likvid torde insändas pr postanvisning. Vid partiköp lemnas rabatt. Parti- o. minutförsäljare i Stockholm hrr A. E. Jacobsson & K.ni, Drottninggatan 29 A.
 [2862] **John Fröberg, Finspong.**

Brunells Handels-Skola
 Stockholm,
 48 Drottninggatan 48.
 Denna Handelsskola, den äldsta på platsen under samma ledning, undervisar i Bokhålleri, Skönskrifning, Räkning, diverse Kontors-görom. o. Språk m. m. Alla ämnen äro valfria.
 [2769]

Prisfrågorna XXXIV—XXXVI.

Täffingens utgång.

Inom den utsatta tiden ingingo 16 svar, af hvilka 6 å frågan XXXIV, 10 å frågan XXXV, men å frågan XXXVI ej ett enda, hvadan vi som n:r XXXVII upprepa denna, då tydliga framgått, att dess besvarande för en mängd af våra läsare skulle vara synnerligen välkommet. Inom vår talrika läsekrets finnes helt visst mången, som härvidlag godhetsfullt skulle kunna gå till mötes. Priset i täffingen har tilldelats signaturen »Mathilda» för uppsatsen: »Gås», hvilken insändts som svar å frågan XXXV, och hvilken vi togo oss friheten meddela redan i förra veckans nummer, därmed för en gång görande ett undantag, på det artikeln skulle hinna komma till nytta i den rätta tiden.

Redaktionen.

Prisfrågor XXXVII—XXXIX.

(Af samtliga till Redaktionen insända frågor, afsedda att införas å vår vanliga afdelning för »Frågor och svar», utvälja vi till det första numret i hvarje månad tre, hvilka vi numrera i särskild följd med romerska siffror. För det bästa och mest uttömmande svaret å någon af dessa tre frågor, hvilket insändes inom 3 veckor efter det resp. numrets datum, utbetalas för hvarje gång

ett pris af tio kronor,

förbehållande vi oss att på öfligt sätt få efter godtfinnande begagna oss af äfven ej belönade skrivelser. På konvolutet sättes ordet: *Täffingskrift.*)

XXXVII. Skulle ej någon af Iduns läsare vilja uppfylla »ett af många kända behov» genom att offentliggöra en kurs s. k. matematisk mått-tagning och klädsömnad? — Sådana kurser kunna praktiskt få genomgå i Stockholm och annorstädes och hafva bevisat sig förträffliga och användbara; men för de många, hvilka äro bosatta i landsorten, och för hvilka ett uppehåll i Stockholm endast för detta ändamål skulle ställa sig alltför dyrbart, skulle en dylik, teoretisk kurs, klart och lättfattligt framställd, vara ytterst välkommen.

Tacksam prenumerant.

XXXVIII. Nu nalkas snart den glada juletid! Gif en mamma till 4 småttingar beskrifningar på några nya smårarbeten till julgranens prydnad, med hvilka hon kan sysselsätta dem under de långa vinterkvällarne.

XXXIX. Jag önskar till julklapp åt min fästman själf förfärdiga ett trefligt rökbord. Erfarna läsare, hjälpen med råd

en brydd fästmö.

Frågor.

N:r 812. Kan någon upplysa, om huggbär kunna användas till annat än marmelad mot bröståkommer? Måne till vin- eller saftberedning? Eller skulle deras medicinska verkan kunna blifva skadlig, då de förtäras i större kvantiteter?

N:r 813. Som jag hört, att de i Stockholm och Göteborg finnes fabriker, hvarest förfärdigas små ställ af skogsprodukter, passande att sätta konstgjorda blommor uti, vore jag tacksam, om någon ville upplysa mig om adressen.

Percy F. Luck & Co

Stockholm.

China Theer.

Congou.		Pris pr kilo
Finest Moning	11: —	—
Kungchow	9: 20	—
Oonfa	7: 20	—
Moning	6: 20	—
Kaisow n:r 1	5: 25	—
Kaisow n:r 2	4: 30	—
Kaisow n:r 3	3: 50	—
Congou	2: 80	—

Souchong.

Finest Souchong	11: —
Lapseng Souchong	7: —
Souchong n:r 1	5: —
Souchong n:r 2	4: 30

Blom The.

	Pris pr kilo
Finest Blom Pekoe	16: 50
Blom Pekoe n:r 1	9: 70
Blom Pekoe n:r 2	7: 30
Finest Scented Orange Pekoe	7: 80
Hyson (grönt)	6: 20
Scented Orange Pekoe	6: 20
Oolong	5: 25

Indiska Theer.

Finest Assam	11: —
Malta Cachar Pekoe	9: —
Assam	6: 20
Ceylon	6: 75
Darjeeling	4: 80

The-Blandningar.

	Pris pr kilo
Non Plus Ultra	11: —
O. T. D.	8: 50
Czarens	7: 30
Mandarin	6: 40
Stora Moguls	5: 40
Mikadons	4: 50
Kalifens	3: 50
Rehausens, original	7: 10
Rehausens	4: 30
Smulthe	3: 50

Särskildt framhålla vi »Stora Moguls» och »Mikadons» theblandningar å kr. 5: 40 och 4: 50 pr kilo såsom varande mycket passande hushållsthe af god kvalitet.

Försändelser till landsorten emot efterkraf eller postförskott. [1645]

Husmödrar!

Försöken Th. Winborg & C:s i Stockholm tillverkningar af

Lactoserin-Cacao,

förordad af professorerna C. E. Bergstrand och Olof Hammarsten;

Concentrerad Attika på flaskor för utspädning.
Senap, blandad som engelsk o. fransk, flere sorter.
Biffstekssås,
Soja,
Malda kryddor (garanteras oblandade) på bleckdosor med genomborrade lock.

Flere prisedaljer erhållna, och äro fabriken fullt jämförliga med de bästa utländska. Tillhandabällas hos hrr specerihandlare. [2228]

Eriksbergs Mineralvattenfabr.
Angenäm o. helsosam läskedryck (1894)
APOLLINARIS
Serveras å de flesta Restauranter & Cafeer.
Artificiellt Kolsyradt Mineralv.

Emaljerade Kokkärl,
Emaljerade Fisk-kittlar,
Emaljerade Potatiskokare.
F. O. Lindblom
65 Drottninggatan 65,
Hörnet af Kungsgatan. [2688]

Ospritadt Portvin,
ej beredt för Londonskeppning, å 1: 50 och 2: 50 butelj.
Vid kontant köp lemnas 10 proc. rabatt.
Leffler & K:ni,
6 Hötorget 6.
Vinbolaget Brages efterträdare. [2697]

CARL JOHANSONS Möblerings-affär,
45 Drottninggatan, en tr.
Stor utställning af Möbler i moderna och antika mönster. [2582]

P.W. GAEDKE'S CHOCOLADE & CACAO, HAMBURG.

Gaedke's Cacao
är damernas favoritdryck och användes numera allmänt i alla finare familjer.
Erhålles endast hos de större Specerihandelsfirmorna. [2483]

EXCELSIOR-TE
Direkt fr. produktionsorten importeradt, oförfalskad
KINESISKT TE
med fin arom försäljes i flere utmärkte o. prisbilliga kvaliteter gen. Hrr Specerihandl. En gros lager hos Otto Dahlström & Co.
EXCELSIOR-TE
[2356]

SVARTVIKS Stärkelse,
svenskt fabrikat, gifver linnet, utan att förstöra det, en bländande hvit färg. Till salu hos alla specerihandlande i riket. [1487]

Hvarje husmoder,
som sätter värde på att vid hembakning erhålla goda småbröd och färtor, spis- och knäckebröd, olika sorters limpor, olika slags karameller och glace samt god jäst m. m., m. m. bör insända 75 öre i frimärken till C. O. Ekblad & Comp:s bokhandel i Vestervik, då portofritt erhålles en tillförlitlig Sats-bok för nämnda ändamål. [2167]

WILH. HAGSTRÖM PAPPERSHANDEL
100 ark godt papper samt 100 st. kuverter
[2584] säljas för 60 öre.
Profver sändas franko.
i parti och minut.

Vänner af spetsknyppling!
Knyppeltråd af linne, bomull och silke uti alla förekommande nummer samt Knyppeldynor, Knyppelpinnar, Knyppelnålar och Knyppelmönster expedieras uti större eller mindre poster pr efterkraf till alla platser inom riket. Rabatt vid större köp!
Priskurant på begäran.
P. Alexanderson, Vadtstena
[1695]

Ingen moder
bör underlåta att köpa den älskliga italienske författarens *Farina's* nyss i öfersättning utkomna bok
MITT BARN,
som spriddt hans rykte i alla länder. Fin iakttagelseförmåga och älskvärd humor följa med hvarandra i denna tjuusande bok, som öfverallt, där moderslycka och fadersstolthet finnes, skall finna öppna hjärtan. (Adolf Bonniers förlag; 2: 50.) [2751]

N:r 814. Är det någon, som kan upplysa hvar cofliabast billigast kan erhållas, äfven som hvar man kan få vacker spån, passande till spånhatar?
Alfhild.

N:r 815. Hur förfärdigas s. k. bärdynor? Hur kan man själf färga ljusblå sidenband?
Young Wife.

N:r 816. Vill någon af Iduns läsarinor gifva mig ett vackert hörnmonster till näsduk att sy i klump — eller helst plattsom. Mycket tacksam vore
Fru A. E.

N:r 817. Är något att göra vid fotografier, som blifvit fläckiga? Det är väl fuktfläckar, fastän de förvaras i torrt rum. Det ser ut som om det hade snöat på dem.
Reseda.

N:r 818. Huru skola agraffer å snörmakerigaller, som oftast alltför hastigt bli fula, efter afnötningen af det fina öfverdraget af silke eller ylle komma till någon nytta. Högst tacksam för ett snårt svar.
von S-n.

N:r 819. Bedes ödmjukast, om någon ville upplysa mig om, huruvida, då egare till gammal fastighet härstades afider utan bröst- arfvingar, hans närmaste arfvingar få behålla den fasta egendomen, eller om den måste säljas till Stockholms stad?
Arfvinge.

N:r 820. Skulle någon af Iduns alltid beredvilliga läsarinor godhetstullt vilja upplysa mig, hur oljefäcker bäst kunna borttagas ur ljusa ylleklädningar.
E. W.

N:r 822. Skulle någon af Iduns läsarinor benäget vilja säga mig, huru man själf kan tillverka billiga tafvelramar? Äfvenså önskas beskrifning på trefliga väggprydnader och deras tillverkning.
Lina.

N:r 823. Skulle någon af Iduns ärade läsare vilja upplysa om greve Leo Tolstoj's adress, blefve jag på det högsta förbunden.
I. von T.

N:r 824. Skulle S. von S. vilja upplysa om, huruvida rofolje-kuren endast är att föredraga på sommaren, samt hvilken olja eller salva är den fördelaktigaste, såsom skydd mot kylan. Svar moltes tacksamt med det snaraste af
Lisa.

Svar.

N:r 748. En lärarinna (eller guvernant) bör ha klart för sig både *hvad* och *hur* hon skall undervisa. Det är icke nog med en anvisning, ty det är icke ett, som lämpar sig för *alla* lärarinor eller *alla* barn. Man får vara beredd på att, äfven sedan man börjat undervisa, själf *lära* sig hvilket som är det bästa. Att undervisa nybörjare är just det viktigaste, det är ingen lek. Köp er emellertid en metodik för småskolan t. ex. Sandbergs, där finnas råd och anvisning. Finns någon eller några *skickliga* småskolelärarinor på den ort, där ni vistas, så gå till dem och hör på deras undervisning. Sök äfven att själf få hålla någon lektion med de små, det kan vara till nytta, fast ni skall bli guvernant.
Reseda.

N:r 763. Genom att göra dem *rena*. Dagg behöver ej väta ner dem, ty man kan göra sig besvär att hålla upp kjolen.
Reseda.

N:r 765. Ung lästmö får trefliga spetsar till sin utstyrel, om hon vänder sig till
Elise Aspengren, Mosås.

N:r 776. »Nils Bosson Sture», som omfattar de tre delarne: »Guldhalsbandet», »Konungakronan» och »Testamentet». De förtjuna att läsas mer än en gång.
Reseda.

»Fältskärns berättelser af Topelius», eller »Samhällets olycksbarn» af Victor Hugo.
Ebon Hoi.

Breflåda.

En Finska. Tack och välkommen åter! p. p. I de bifogade noterna till artikeln i försvarsfrågan i n:r 43 ha vi tydligt angifvit vår ställning emellan de s. k. freds- och försvarsfrågorna.

V. Innehåller intet nytt, som berättigar dess införande, men gläder oss som ett instämmande i vår egen åsikt.

K. A. Jendel. Ej lämpligt för Idun. *Mia i Örebro.* Finska. Bäst blir, att Ni vänder er direkt till annonsören angående de begärda upplysningarna.
Red.

Innehållsförteckning:

Georgina Sommelius; af Erik S-n. (Med porträtt) — November; dikt af Johan Nordling. — Om våra runs dekorer; af Cecilia Wern. — Utgången af Iduns stora priställing. — Siesta; en stämningssbild af Elisabets Kuylenstierna. — Iduns julkalppazar. — Hvad klär en rödhårig? — Iduns månadsrevy; af Emil Svensén. — Smånotiser från kvinno- världen. — Literatur. — Teater och musik. — Hennes arbetsfält; ber. för Idun af Amanda Leffer. (Forts.)
Förslag till matordning för veckan 9—16 nov. — Handarbeten. — Sällskapslivet. — Konservering. — Soppor. — Bakning. — Syltning. — Inläggning. — Bostaden. — Hvarjehanda. — Läkareråd. — Prisfrågorna XXXIV—XXXVI. — Tällingens utgång. — Prisfrågor XXXVII—XXXIX. — Frågor. — Svar. — Breflåda.

Clara Fabriks Stearinljus

[2130]

Hamburger-Bryggeriet

Kongl. Hofleverantör.

Pilsener-Bier

till 10 kronor pr 100/2-buteljer rekommenderas.

[2806]

Telefon: Allmänna 44 19. Bell 8 54.

Med. Dr Otto Ulmgrens

TANDPULVER.

[2017]

GRÖNWALLS BRYGGERI

rekommenderar sitt på Parisutställningen prisbelönta

Vega-Öl

[2851]

samt sitt oöfverträffliga, läskande och billiga

Pilsenerdricka.

Varumärke.

Helsan framför allt!

S.k. Kloka gubbens giktliniment.

Säkraste, pålitligaste och billigaste medel mot gikt, reumatism, hufvud- och tandvärk, sensträckning, vrickning, magkramp, rygg- och bröstvärk samt ömkyla. Tusentals personer hafva detta liniment att tacka för återvunnen helsa. Bör ej saknas i något hem. Pris 1 kr. pr flaska. Vid parti hög rabatt. Minst 2 flaskor sändas och endast mot efterkräf. Säljas hos hvarje välförsedd specerihandlare. Endast det äkta linimentet är försedd med vidstående varumärke.
Holst & k.ni, Dalagatan 42, Stockholm. [2039]

Stockholms Massage-Institut

Mästersamuelsgatan 19, n. b.

✦ Massage ✦ Sjukgymnastik ✦ Electricitet ✦

Öppet: för herrar kl. 8—10 f. m., 1/3—1/5 e. m.

för damer kl. 11—1 midd.

Prof. dr A. G. Berglind. [2873] Dr E. A. Enblad.

HUSQVARNA

STÅLSYMASKINER

enda svenska fabrikat af starkaste materiel och noggrannaste arbete.

Freja Triumf

Familjsymaskiner. Handverkssymaskiner.

Handsymaskiner.

Kostnadsfri undervisning!

Billiga priser och bekvämliga afbetalningsvilkor hos

Husqvarna Generaldepôt

22 Kungsträdgårdsgatan 22 (hörnet af Hamngatan). [2775]

På Wilhelm Billes förlag:

Huru männen fria.

Den ödesdigra frågan med dess svar af Agnes Stevens.

Pris 2: 25. [1736]

27 december

är 3:dje dragningen i Kulturhistoriska Föreningens lotteri på konst-, industri- och slöjdföremål. Lotteriet omfattar 10,000 vinster, värda 175,000 kr., och med hufvudvinster af 2,500, 2,000, 1,500 och 1,000 kr. värde. Lottsedlar till 2 och 3 kr. säljas i alla boklädor. [1939]

FR:ENGBLOM.

Guld-, Silfver-, Nysilfver- o. Grannat-arbeten Förlofnings- och Vigselringar.

Ständigt lager, till billiga priser. Beställning och reparationer utföras med omsorg.
14 Vesterlånggatan 14. [1503]

Pianomagasin.

Flyglar, Pianinos, Tafflar och Orglar från in och utländska utmärkta Fabriker till de billigaste priser. För instrumentens bestånd ansvaras. Äldre Pianos tagas i utbyte. OBS. Ständigt lager af Flyglar från Blüthner och Pianinos från G. Schwechtens berömda fabriker.
GUST. PETERSSON & Komp., 43 Regeringsgatan 43.
Flyglar, Tafflar och Pianinos från J. G. Malmsjö. [1867]

Bort med liktorarne! Deletor.

Ingen humbug!

Ett nytt, osvikligt, smärtsfritt liktornsmedel (bättre än *Colloidin* och alla andra liktornsmedel) borttager fullkomligt liktorner med roten inom kortaste tid. Inlagdt i eleganta kartonger har *Deletor* den stora fördelen framför alla dylika medel, att man ständigt bär det på sig. Hvar och en, som har liktorner, skall skatta sig lycklig efter att hafva använt *Deletor*. Hvarje kartong kostar 1 kr., som insändes som postanvisning eller i sparmärken. Post- o. telegrafadress »Deletor, Upsala, Vaksalatorg 27 och Göteborg, Magasinskvartieret 1 & 2. [2424]

I alla boklädor till salu:
Kökskalender, oumbärlig hjälpredda för hushållet, innehållande 177 matrecept för såväl det borgerliga som stora köket. 1 kr. [2137]

För känslig hud!
För ömtålig hud!
För ansiktet!

KÖP
Henrik Gahns
Victoriatvål!

Fin toalett-tvål, innehållande anti-septiska beståndsdelar. Skyddar för inficerande ämnen. Är fullkomligt neutral.
Säljes i välförsedda detaljaffärer. [2609]

Aug. Magnusson STOCKHOLM, 46 & 48 Vesterlånggatan. Passande julpresenter!
Stora partier nu inkomna uti Schalar, Bomulls- och Ylleklädningstyger till enormt billiga priser. [2887]

Iduns Uträttningsbyrå

ombesörjer genom fullt kompetenta personer uppköp i alla möjliga branscher gratis åt Iduns abonnenter och för uppdrag åt andra mot en obetydlig ersättning. Alla saker skickas mot efterkraf och få, när varans art sådant medgifver, returneras (dock genast) mot fraktkostnaden. Dubbelt porto torde medsäändas. [1849]

Bärviner, Bärsafter och Ättika
af
Liljeholmens Vinfabriks
prisbelönda tillverkningar försäljas hos hrr specerihandlande. Se Idun för fredagen den 25 april.
Viner och safter försäljas på hel- och halfbuteljer, tredubbel ättiksprit på större flaskor, alla försedda med etiketter, innehållande fabriksens namn. [1896]

Svea Damlifvet.

Tillverkad af finaste kamgarnstyg i endast moderna mönster, blusfasen med sleif, pris pr st. 3 kr. Order expedieras till landsorten mot efterkraf. [2269] A. Williamson, Stockholm.

LITSTRÖMS
INHALATOR
mot
SNUFVA, HALSFLUSS & HUFVUDVÄRK

Säll i inandning genom näsan kan äfven begagnas apotekare Litströms i Falun Inhalator, som innehåller ett helsosamt o. ofarligt antiseptiskt medel, hvilket vi själfva en tid pröfvat. (Helson.)

Säljes i Stockholm hos C. F. Dufva, Drottninggatan 41, Louise Blomberg, Vesterlånggatan 39, Elin Edlund, Drottninggatan 63, Allmänna Tidningskontoret, Gustaf Ad. Torg, Södra Tidningskontoret m. fl., i landsorten å en del Apotek samt i väl försedda Parfymeri-, Ekiperings- och Cigarrafärer å 1 krona pr st. Sändes franko mot kr. 1,10 i frim. [1720] Axel Litström, Falun.

De Jongs' Rena Cacao
rekommenderas som såvä den bästa som den billigaste.
Oscar Kistner,
Stockholm, Agent.

Barnkläder.

Ett rikhaltigt lager af Goss- o. Flickkläder för alla åldrar, bättre och enklare. Kläder sys äfven, då tyg tillsläppes. Telefon 23 62.

Nancy Cederberg,
24 Vesterlånggatan 24. [2511]

Kulle Svenska Konstväfnader och Broderier.
Stockholm: endast Drottninggatan 36.
Lund: Fru Thora Kulle. [1371]

August Carlsson
Siden- & Manufaktur-Magasin

Svart helsiden Merveilleux från 1: 68 pr meter = 1 kr. pr aln.
Svart helsiden Merveilleux 1:ma från 3 kr. pr mtr = 1: 80 pr aln.
Svart helsiden Faille från 2: 10 pr meter = 1: 25 pr aln.
Svart helsiden Victoria Garantie fr. 6 kr. pr meter = 3: 60 pr aln.
Hvit halvesiden Atlas till brudkläd. fr. 1: 68 pr mtr = 1 kr. pr aln.
Hv. o. crème helsiden Duchesse till brudkl. fr. 6 kr. pr m. = 3: 60 pr aln.
Hv. o. crème helsiden Merveilleux till brudkl. fr. 2: 50 pr m. = 1: 50 pra.
Hv. o. crème helylle Cachemire, dubbel br., fr. 1: 68 pr m. = 1 kr. pr aln.
Kulört helsiden Merveilleux i alla färger fr. 2: 50 pr m. = 1: 50 pr aln.
Rekvitioner från landsorten expedieras pr omgående mot efterkraf. [1371]

50 Vesterlånggatan 50
61 Drottninggatan 61

Kunglig Hofleverantör Otto Gillbergs

Etui- & Portföljfabrik,
Specialaffär för alla finare arbeten i läder, plysch, sammet och siden etc.
36 & 38 Hamngatan 36 & 38.
Telefon 49 70.

Rekommenderar sina tillverkningar af alla slags Etuier, Portmonnäer, Plånböcker, Portföljer, Damväskor, Sy- & Smyckeskrin m. m., i vackra mönster.

Montering af Tapesseriarbeten.
Infattar Akvareller, Fotografier och Planscher i ramar med passepartout eller kartonger.

Ramlister till billiga priser.

Obs. Fullständigt snickeri i fabriken.
Goda varor. Egen tillverkning.
Billiga priser. [2273]

CIBILS

världsberömda Flytande buljong.

Handelsmärke.
CIBILS är, hvad smak och godhet beträffar, oöfverträffad, emedan den buljong man däraf bereder ej kan fränskiljas den, kokt på färskt kött. Bruksanvisning på hvarje flaska. Cibils finnes att tillgå hos de flesta specerihandlare i riket.
En-gros-försäljning för Stockholm hos herr Nils Ulin, Allm. telef. 67 96.
Enda importörer för Sverige:
J. LAGERVALL & C:ij, Göteborg. [2583]

Aldeles nytt och dessutom ovanligt vackra och välsittande äro de omtyckta Damvästar af bästa ulvgarn och med stillig isättning och bård, allt i de vackraste färger, som fås endast från **ALB. S. JONSSON, Göteborg.**
Sändes hvar och en mot 4 kr. efterkraf. Parti rabatt. Uppgif storlek. [2272]

Nilsson & Dahlbeck
Lager af
Gosskläder.
STOCKHOLM
35 Regeringsgatan 35 [2754]

Münchens Extra öl,
väl lagradt,
finnes nu åter att tillgå och rekommenderas.
Telefon: Allm. 30 49. Bell 5 86. [2680]

Kamlösa Plantskola.
Min nya priskurant öfver rikhaltiga förråd af plantskole-artiklar är nu utkommen och tillsändes franko.
Helsingborg i sept. 1890.
N. P. JENSEN. [2699]

Försök
GLENNES
utmärkta
THEER.
(N. A. -B., Göt. 4233 x 3) [2669]

Svenska
Järnsängsfabriken
50 Regeringsgatan 50
Allm. Tel. 46 47. [1434]

- Aspinalls Emalj — se Idun N:r 38.
- Aspinalls Emalj — för möbler
- Aspinalls Emalj — för lyxföremål
- Aspinalls Emalj — för köksaker.
- Aspinalls Emalj — för lavoarbleck
- Aspinalls Emalj — för bador.
- Aspinalls Emalj — för allting

Aspinalls Emaljfärger användas med glädje och framgång bland tusentals familjer öfver hela landet. Finnas hos Stockholms och landsortens förnämsta specerihandlande och bosättningsmagasin. Engroslager hos Generalagenten **Jul. Ungewitter J:or,** STOCKHOLM. [2644]

Klädningsstyper
Pröfver kostnadsfritt.
Rekvitioner fraktfritt.
Och S. Medaljplancher åtfölja
FR. MARCUS
Kongl. Hofleverantör.
STOCKHOLM. [1738]

Hänvisen till annonserna i Idun, erhållen i billigaste pris —

Th. Karlsson & K:ni
3 Regeringsgatan
7 Kungsgatan
3 Regeringsgatan
7 Sybehör och Garneringsartiklar
Försälja till billigaste priser alla sorters

FABRIKSMÄRKE

I hvarje väl sorterad detaljaffär i Skandinavien samt i Barnängens Försäljningsmagasin, Vesterlånggatan 47, Stockholm, försäljas följande artiklar af prima kvalitet och med elegant utstyrelse:

Barnängens Liljekonvalj-Eau de Cologne, utsökt fin, uppfriskande och ren med rik, naturlig och varaktig liljekonvaljdoft.

Eau de Cologne Royale,
Eau de Cologne for Gentlemen,
Eau de Cologne Excelsior,
Eau de Cologne Concentrée, m. a. s. som genom sin friskhet, renhet och rikedom på verklig vällykt öfverträffa alla andra i handeln förekommande fabrikat i denna bransch. Särskildt kunna dessa sorter rekommenderas mot hufvudvärk, däsighet, nervositet etc.

Barnängens Parfymers och Essencer med rikaste naturlig blömdoft i smakfullt utstyrda flaskor. Stort urval.

Barnängens Balsamiska Amykos-Aseptin. Genom sina milda, men kraftiga egenskaper är denna Aseptin ovilkorligen att föredraga framför hvarje annat preparat i denna bransch. Se vidare den beskrifning och de intyg från Nordens förmästa läkare hvilka åtfölja hvarje flaska!

[1725]

Åt familjer och fabrikanter rekommenderas

J. E. Eriksons Mek. Verkstads Aktiebolags
i Stockholm, Köpenhamn och Helsingborg

Prisbelönta
Svenska Stickmaskiner

Ny patenterad konstruktion.

Lönande o. lämplig verksamhet bereder sig hvar och en, som köper en af de nya svenska **Stickmaskinerna**. På 2 à 3 veckor kan en hvar lära sig tillverka hundratals olika artiklar af Ylle eller Bomull, som behövas i hemmet.

Svenska Stickmaskiner försäljas och undervisning meddelas gratis: i Stockholm af Per Persson, Drottninggatan 40, i Norrköping af C. G. Pettersson (Nya Garn- och Väfnadshandeln), i Gefle af H. E. Petrini, i Kristianstad af John Wahlberg & Co., i Lund af vår egen filial under firma »Eriksons Stickmaskins-Filial», i Malmö af C. O. Borgs Söner, i Göteborg af Iwar Öfverström, i Örebro af D. J. Elgérus, i Örnsköldsvik af Garn- och Väfnadshandeln, samt i Finland af vår generalagent därst. ingenjören Th. Neovius, Helsingfors.

Obs. Våra maskiner äro stämplade med »J. E. Eriksons Mek. Verkstads Aktiebolag, Stockholm. De stickmaskiner, som i handeln förekomma under de svenska namnen »Svea» och »Husqvarna», äro utslutande af utländskt fabrikat, hvilket vi af förekommen anledning anse oss böra påpeka. [2662]

J. E. Eriksons Mek. Verkstads Aktiebolag, Stockholm.

LARS MONTÉNS
Neutrala Kärntvål till ylletvätt, och
Oleintvål till linnettvätt användes lämpligast sålunda:
½ kg. tvål kokas i 2 liter vatten; när tvålen är upplöst, tillsätts under omröring 20 à 25 liter ljumt vatten; i denna utspädda lösning neddoppas plaggen, hvarefter de på vanligt sätt genom gnidning rengöras.
Finnes hos de flesta specerihandlare samt i mina butiker. [2129]
N:r 19 Stora Nygatan N:r 29 S:t Paulsgatan.

JOHN FLOHR & K:ni
30 Vesterlånggatan 30
rekommendera sin **UTSTÄLLNING** af
MODELLHATTAR
för säsongen. [2720]

SUCHARD.

20 Guld- och Silvermedaljer. **Suchard's Chocolad.**
Erkändt utmärkt kvalitet.
Samtliga Suchard's Chocolader äro garanterade ren Cacao och socker utan tillsats.
Suchard's Praliner, Gianduja, Noisettes, Nougatines och andra dessertchocolader rekommenderas.
Ärade konsumenter meddelas, att fordna paket, Pure Pâte, osockrad chokolad med blå etikett, numera säljas i kiloförpackning med rödrutigt omslag, bärande fabriksmärket. Detaljpriset pr ½- och ¼-kilokaka är 50 öre och 1 kr. Kvaliteten har ej undergått någon förändring. [1342]

Fabriksmärke.

SUCHARD.

HERM. MEETHS
Specialaffär för **Dam-Artiklar**
Regeringsgatan 26,
Drottninggatan 73 A,
Vesterlånggatan 34,
Götgatan 24.

Pelskragar & Muffar,
Fjädergarnityr,
Skinnbräm
i stort urval. [2635]

Maskinkrossad Anthracit,
bästa bränsle för Illuminationskaminer och Värmeneessairer hos
JOH. LUNDSTRÖM & K:ni,
Allm. telef.: 22 88. Kontor: 14 Skeppsbron 14. Bell telef. 18.
» » 60 19. Försäljning: 5 Strandvägen 5.
» » 61 98. Filial: 1 Parmmätaregatan 1. [2723]

Hvita varor!
Dukar och Serveter
i damast, jaquard och dräll,
Handduksväfnader,
Lakan- och Örngåtts-Lärfter
samt
Bomullsväfnader till underkläder:
Ofvannämnda artiklar finnas i stort urval.
Profver och prisuppgifter sändas fritt till landsorten.
I staden boende personer kunna per telefon begära profver å alla artiklar i mitt magasin, då ett ombud snart skall infinna sig för att förevisa desamma och upptaga order.
De svenska **linnevarorna** äro hufvudsakligast från Almedahls fabriks-aktiebolag i Göteborg och handväfverierna i Vestergötland och Halland.
De svenska **bomullsväfnaderna** från Holmens Bolag och Väfveri-aktiebolaget (Tuppen) i Norrköping.
Af utländska bomullsväfnader finnas utvalda kvalitéter, hvilka i utseende och känsel likna linne, tillverkade af rundtrådiga, hårdtvinnade garner och särdeles omtäckta för sin hållbarhet och smidighet.
K. M LUNDBERGS Bosättningsmagasin
N:r 7 Storkyrkobrinken N:r 7. [2227]

Juvelerare L. LARSON & C:o, Stockholm: Jakobstorg 1. Göteborg: Ö. Hamngat. 42. [2286]